Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України №230 (730) ♦ П'ятниця, 3 грудня 1993 року ♦ Ціна договірна.

На роботу – як на свято?

У тролейбусі — напхом напхано. Та на кожній черговій зупинці десятки людей штурмують двері, ще щільніше «пресуючи» тих, хто вже у салоні. «Підніміться вище!» — кричить розлючена жіночка, одна половина якої — на східцях, друга — на вулиці. «В... лише стеля!» — гримає їй ...дповідь дебелий чолов'яга. «На роботу запізнююсь!» — уже лагідним голосом просить жіночка.

І так — до кінцевої зупинки. Всім треба на роботу. Сотням, тисячам... Пом'ятий, з брудними черевиками, по яких потопталися «шановні пасажири», очманіло вискакую з тролейбуса, і натовп, штурхаючи в усі боки, несе мене до метро. На роботу, на роботу...

(Закінчення на 6-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА і Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Абзац з листа

У чеканні кращого життя вже п'ять років доношую одяг. Білизну, сорочки латаю і знов одягаю. І сподіваюсь на кращі часи. Хоча в магазинах порожньо, навіть ниток неможливо купити, а коли що і з'явиться, то на пенсію його не придбати. Відверто кажучи, уже не радують оптимістичні запевнення, що все зміниться на краще і ми ще заживемо. Прикро, але певний, що я не виняток, таких, як я, багато.

С. СТЕШЕНКО, пенсіонер.

Черкаси.

Презент від Президента

Напередодні Міжнародного дня інвалідів у Міністерстві соціального захисту населення України відбулася зустріч представників інвалідських організацій Києва та більшості областей нашої держави. Перший заступник міністра Борис Алейник вручив інвалідам 30 новеньких інвалідських колясок відомої німецької фірми «Майра». Двадцять колясок — це своєрідний презент Президента України Л. Кравчука найбільш нужденним знедоленим. Нові засоби пересування для них були закуплені за рішенням Президента на валюту, яка надійшла на Україну від однієї з закордонних благодійних організацій. Гуманну акцію здійснили і господарі німецької фірми. Вони більш ніж утричі знизили ціну на коляски і за власні кошти привезли їх до Києва. Десять колясок подарував інвалідам агробанк «Україна».

Сьогодні у другій половині дня в Україні має відбутися тематичний телемарафон, кошти від якого також будуть використані на гуманітарну допомогу інвалідам.

Читайте в номері

Пільги «чорнобильцям»

Стор. 10

Після нашої публікації (25.09.93) про пільги окремим категоріям громадян редакція отримала багато листів з подякою та побажанням продовжувати публікацію пільг, гарантій та компенсацій, встановлених державою для громадян. Що ми й робимо сьогодні, друкуючи основні пільги «чорнобильцям». Редакція газети планує продовжувати цю тему й щодо інших категорій громадян. Будемо дуже вдячні, якщо одержимо від вас, наших читачів, відгуки на ці публікації та побажання щодо їх подальшої тематики.

Передплата-94

«Саламандра» — з передплатниками «Голосу України»!

Одна з найбільших страхових компаній України «Саламандра» бере під свою опіку усіх передплатників «Голосу України» на 1994 рік.

Всі ті, хто передплатить нашу газету на перше півріччя наступного року, сказано у відповідному договорі, будуть застраховані страховим акціонерним товариством «Саламандра» від смерті та інвалідності в результаті нещасного випадку у побуті чи на виробництві на суму до 25 мінімальних зарплат.

Редакція «Голосу України» бажає всім своїм читачам міцного здоров'я. Але водночас попереджає: не забудьте передплатити нашу газету на наступний рік. Тільки в такому випадку ваші проблеми стануть проблемою страхової компанії «Саламандра».

Завтра для киян останній день передплати.

Коротко

Жіноча національна збірна України з волейболу, яку очолює Володимир Бузаєв, здобула путівку на фінал чемпіонату світу-94. З однаковими рахунками 3:0 українські волейболістки перемогли збірні Хорватії, Єгипту та Нігерії. Кравець, Пухальська, Коломієць, Матецук, Ільїна, Калашникова, Воронкіна, Полякова, Сулим, Воливач — здобули цю перемогу.

СНД — не панацея від проблем

Нашій державі необхідно налагоджувати тісні економічні та політичні контакти з різними країнами, а не тішитися існуванням СНД. Тому що співдружність — мертвонароджене дитя. Про це заявив на вчорашній зустрічі з французькими сенаторами глава українського парламенту І. Плющ. Він також додав, що Україна буде надійним партнером у міждержавних економічних відносинах. На запитання сенатора Мішеля Понятовські щодо бажання Росії відігравати роль миротворця в регіоні І. Плющ відповів, що використовувати російські війська в певній державі можна лише за згодою цієї держави.

Наздоженемо й переженемо Ефіопію?

Згідно з рішенням Верховної Ради України відбулося спільне засідання трьох постійних комісій парламенту та Міністерства транспорту України. Його мета — спільно знайти шляхи виведення цієї важливої галузі з кризи.

Міністр транспорту Орест Климпуш і кілька керівників департаментів міністерства вбачають розв'язання проблеми у державній підтримці, а потім у роздержавленні транспорту. Щоправда, такої думки дотримувалися не всі учасники засідання. Багато хто у виступах наголошував на тому, що приватизація призведе до загибелі спершу цієї галузі, а далі і всієї держави. Один з народних депутатів наголосив, що навіть в Ефіопії транспорт у державному віданні.

Комісії прийшли до висновку про необхідність заслухання на пленарному засіданні Верховної Ради питання роботи морського транспорту України.

Продиктовано в номер

Вдячність за добро і мужність

На адресу Президента України Л. Кравчука надійшов лист від Голови парламенту Грузії, глави держави Е. Шеварднадзе. У ньому висловлюється щира вдячність главі Української держави, парламентові та урядові України, всьому українському народові за дійсно неоціненну братерську допомогу, надану Грузії під час трагедії, що спіткала республіку. Завдяки майстерності, мужності та наполегливості українських пілотів, йдеться в документі, вдалося вивезти з Абхазії біженців, котрі пробиралися через високі гірські перевали Сванетії й гинули від голоду та холоду. Далі в листі висловлюється тверда переконаність у подальшому розвитку україно-грузинських відносин і підкреслюється, що тільки підтримуючи одне одного, зміцнюючи співробітництво в усіх сферах життєдіяльності, наші народи зможуть подолати щонайтяжчі випробування на шляху будівництва справді незалежних, вільних, демократичних держав.

Для воїнів-афганців

Розпорядженням представника Президента у Волинській області Володимира Блаженчука незавершене будівництво молодіжного центру у Луцьку передано у власність Волинській обласній спілці ветеранів воїнів-інтернаціоналістів для використання під реабілітаційний центр. Залишилося «мало» — закінчити будівництво. Але коли це буде?

Напад на штаб-квартиру Меджлісу

Це сталося вночі. В штаб-квартирі Меджлісу кримськотатарського народу спокійно відпочивали вартові. Раптом прогриміли могутньої сили вибухи. Зловмисники кинули в приміщення чотири пляшки з запалювальною сумішшю. А перед цим закрутили двері дротом, щоб вартові не змогли вийти. Постраждало приміщення штаб-квартири, а також легкова автомашина кримськотатарського фонду «Крим», яка стояла на подвір'ї. Жертв немає. Ведеться слідство.

Курс долара

1 грудня Національний банк України встановив офіційний курс українського карбованця до іноземних валют. 1 долар США коштує 12600 карбованців. На чорному ринку його продають в середньому по 27—28 тисяч карбованців.

НБСЄ свого призначення гідне

Засідання Ради міністрів закордонних справ країн— учасниць Наради з безпеки і співробітництва в Європі завершилося в Римі. У рішеннях засідання міститься детальна програма дій НБСЄ на 1994 рік. Особлива увага на зустрічі приділялася проблемі врегулювання конфліктів на території колишнього СРСР.

З доповіддю на форумі виступив міністр закордонних справ України А. Зленко. Він, зокрема, зазначив: «Ратифікація Верховною Радою України Договору про СНО-1 — дуже важливий крок на шляху приєднання нашої держави до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Україна справді має намір знищити ядерну зброю, але хоче також отримати відповідну компенсацію за її компоненти».

Указ Президента України

Про надання Київській кіностудії художніх фільмів імені О.П.Довженка статусу національної

Ураховуючи значний внесок Київської кіностудії художніх фільмів імені О.П.Довженка у розвиток національного кіномистецтва, **постановляю:**

1. Надати Київській кіностудії художніх фільмів імені О.П.Довженка статус національної та надалі іменувати її — Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка.

2. Міністерству культури України за погодженням з Міністерством юстиції України, Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України та Міністерством праці України затвердити Положення про Національну кіностудію художніх фільмів імені Олександра Довженка.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ
26 листопада 1993 року

У комісіях Верховної Ради України

2 грудня відбулось засідання **Комісії з питань економічної реформи і управління народним господарством. Розглянуто проекти закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів щодо приватизації земельних ділянок і передачі права власності на землю фізичним та юридичним особам, а також підприємствам з іноземними інвестиціями, що забезпечують Україну нафтопродуктами. Узагальнивши висловлені пропозиції та зауваження, депутати вирішили передати проекти Президії Верховної ради для внесення їх на розгляд сесії.**

На спільному засіданні **Комісії з питань здоров'я людини та колегії Міністерства охорони здоров'я** було проаналізовано стан правового регулювання суспільних відносин у цій галузі. Зазначалось, що вони реформуються вкрай повільно. З п'яти законопроектів, котрі уряд мав подати на розгляд парламенту нинішнього року, підготовлений лише один — щодо епідеміологічної служби. Учасники розмови дійшли висновку про необхідність зміцнити склад відповідних робочих груп шляхом ширшого залучення до них фахівців юридичного профілю. Наголошувалось, що в законотворчому процесі слід ретельніше зважати на позитивний досвід зарубіжних країн, що депутати мають одержувати більш грунтовну правову допомогу з боку урядових структур, зокрема Мінюсту України.

З народними депутатами Д. Павличком, В. Пилипчуком, Ю. Бабанським, Є. Мармазовим, І. Мусієнком зустрілись в комісіях Верховної Ради представники французьких парламентаріїв, що перебували в Києві. Заступник Голови Сенату Франції Ї. Гена, сенатори М. Понятовські та Ж. Бекар обмінялись з українськими колегами думками з широкого кола питань співробітництва двох країн, зокрема в галузі реформування економіки, вирішення проблем охорони довкілля, ядерного роззброєння.

Прес-центр Верховної Ради України.

Життя Рад

Вибори — ще один крок до нашої державності

Учора відбулася нарада з питань підготовки і проведення виборів народних депутатів України

У ній взяли участь керівники Верховної Ради Республіки Крим, обласних Рад народних депутатів України.

У вступному слові Голова Верховної Ради України І.Плющ наголосив: якщо ми хочемо бачити Україну демократичною і правовою державою, треба зробити все, щоб наступні вибори відбулися, хоч як це важко при нинішній ситуації. Взагалі, сказав він, останнім часом наші труднощі (а вони, справді, є) окремими силами надто перебільшуються. Дехто за рубежем договорився до того, що нібито ми сповзли в таке провалля, з якого ніяк не вибратися. Та не може такого бути, щоб наш народ не переборов негаразди, які виникли при будівництві своєї державності.

Водночас Голова Верховної Ради застеріг і від благодушності. Нам треба працювати, як ніколи, з повною самовіддачею, і тоді успіхи не забаряться, сказав він.

Обмінюючись думками, як нам найкраще провести вибори, голови обласних Рад, як і слід було чекати, пов'язували свої виступи з наболілими проблемами у своїх регіонах. Вони підкреслювали думку, що, справді, треба давати більше прав місцевим органам влади, які швидше ніж через Центр, розв'яжуть і проблему з енергоносіями, і з забезпеченням усім необхідним як промислові підприємства, так і сільські господарства.

Голови Херсонської обласної Ради М.Кушніренко, Запорізької — В.Похвальський, Сумської — А.Бондаренко погоджувались з доповідачем: закон про вибори є і його треба виконувати.

Голови Київської, Хмельницької обласних Рад В.Синько і П.Мажаров зауважили: наші люди розуміють проблеми нашої держави і готові працювати заради неї й далі, але вони хочуть бачити чітку перспективу її розвитку. Гаразд, відпускаємо ціни на сільськогосподарську продукцію, а що ж далі? Коли настане стабілізація, коли почнеться рух до кращого? На всі ці питання ми мусимо дати чітку відповідь.

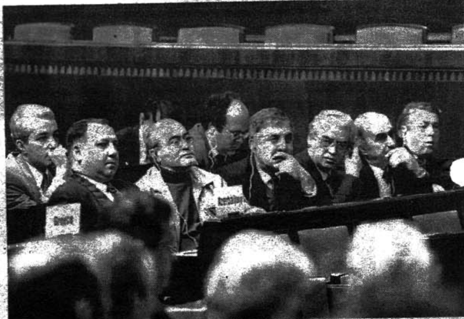
Присутні звернулися з запитаннями й до голови Центральної виборчої комісії І.Ємця, щоб з'ясувати певні особливості проведення наступних виборів, висловили пропозиції щодо чіткої дії виборчих комісій.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Підсумки

Аби довіряти й добре торгувати

Ще нікому не вдавалося повністю відокремити економіку від політики. І якби наше співробітництво було тільки економічним, то ми ніколи не створили б Парламентської асамблеї чорноморських країн, — заявив на прес-конференції за підсумками роботи II сесії ПАЧЕС Голова Верховної Ради України І. Плющ. За його словами, політична співпраця нині продиктована самим життям. Ця думка глави українського парламенту йшла в одному руслі з ініціативою, висунутою Л. Кравчуком під час виступу на відкритті форуму, яку загалом можна окреслити як «економічне співробітництво — через заходи довіри». Водночас І. Плющ підкреслив: сам факт того, що країни регіону прагнуть розширювати співпрацю, вселяє надію на перспективність ПАЧЕС. Нині ж необхідно якомога швидше приступити до розробки єдиних законодавчих актів, спрямованих на ефективні відносини, узагальнити пропозиції, висловлені на пленарних засіданнях.

Не виключено, що незабаром держави — учасниці Асамблеї створять спільний ринок. Про це повідомив президент ПАЧЕС Х. Джиндорук. Таку ідею підтримали представники усіх делегацій, які брали участь в осінній сесії організації. Він також підкреслив, що окрім економічних результатів важливим політичним кроком буде запобігання й припинення конфліктів між окремими членами ПАЧЕС. Асамблея, на думку Х. Джиндорука, завершила процес свого формування і стала повнокровною міжнародною організацією. Проекти, розроблені в Києві, дадуть імпульс подальшій роботі й розвитку тісних зв'язків країн Причорномор'я. Відповідаючи на запитання чому Болгарія і Греція не вступають до ПАЧЕС, Х. Джиндорук сказав, що він сподівається, на III сесії, яка проходитиме в Бухаресті, ці країни будуть представлені як повноправні члени.

Стосовно ставлення Туреччини до проблем кримськотатарського населення в Криму, то глава турецького парламенту наголосив, що його країна не втручається у внутрішні справи інших держав. Водночас він поінформований про життя кримськотатарської діаспори в Туреччині, та й рід його дружини має татарське коріння. Туреччина, розуміючи енергетичні проблеми України, зазначив Х. Джиндорук, готова піти на певні жертви в ім'я інтересів нашої держави і не перешкоджатиме транспортуванню нафти Чорним морем. В свою чергу І. Плющ повідомив, що є проекти, які передбачають перевезення нафти іншими шляхами. Було б тільки чим платити.

За словами Голови Верховної Ради України, співробітництво в рамках ЧЕС аж ніяк не суперечить СНД. Бо, на його думку, остання структура була створена саме для цивілізованого «розірвання шлюбу»; із 250 документів, прийнятих на засіданнях СНД, вважай, жодний не виконується. І. Плющ при цьому підкреслив, що чим тіснішим буде співробітництво країн Чорноморського регіону, тим менше клопоту матиме СНД. Намагання Росії одержати статус миротворця на території колишнього СРСР, на його думку, непотрібно нині, бо цей крок не забезпечить мир у «гарячих» точках. Адже російські солдати і так перебувають майже в усіх місцях конфліктів.

Не обминули на підсумковій прес-конференції і суто внутрішні проблеми України. І тих, що впливають на світову політику, і тих, з якими Україна повинна розбиратися (бажано швидко і ефективно) або сама, або на пострадянському просторі разом з колишніми державами-«сестрами».

По-перше, І. Плющ пояснив, що Україна ратифікувала Договір СТАРТ-1 не тому, що хтось на неї тисне, а тому, що виконувала свої зобов'язання і підтримує загальний курс людства на роззброєння, передусім ядерне. Але, за словами І. Плюща, наша держава не може погодитися з більшістю висновків, зроблених світовими мас медіа, щодо застережень, з якими цей документ було ратифіковано. «Треба працювати над суттю зауважень, які висловив парламент», — зазначив Голова ВР і ще раз підтвердив, що застереження стосуються не урядів інших країн чи, скажімо, уряду Росії, який, так, м'яко кажучи, бурхливо зреагував на дії українських парламентаріїв. За його словами, до застережень має прислухатися Президент Л. Кравчук, і чи додержувати їх чи ні, то він, Президент, «має свою точку зору». Щодо внутрішніх проблем нашої держави, то І. Плющ був афористичний: «Без нормальної економіки неможливе щасливе життя народу». І цим, по суті, було сказано все. Але далі І. Плющ зазначив, що Україна, звичайно, сама винна в тому, що опинилась у жалюгідному економічному становищі, але не варто нікому плутати це становище зі здобутою незалежністю. Як мовиться, мухи — окремо, а компот — окремо. На думку І. Плюща, якби було проведено референдум про підтримку незалежності України, результат був би такий само, бо незалежність усе-таки певною мірою зробила народ України господарем своєї країни, але зовсім інша річ — наше сьогоднішнє погане життя в умовах незалежності. Тому головне — знайти механізм реалізації здобутої незалежності кожним громадянином держави, і тоді все буде добре, — з таким висновком І. Плюща сперечатися не варто, але хочеться все-таки дізнатися, хто ж той механізм має віднайти. Звичайно, не політики, які, за словами І. Плюща, з одного боку — говорять про погане життя народу, а з другого — спекулюють на труднощах, щоб заробити політичні дивіденди. На наш погляд, не згадав Іван Степанович ще одну категорію — тих, хто може щось реальне зробити, але не хоче, бо в каламутній водичці гарно ловиться рибка.

Та мова не про це. Пленарне засідання ПАЧЕС закінчилося тим, що її президент Х. Джиндорук зазначив: мовляв, настав час реалізації конкретних програм. Ніхто з присутніх не заперечував, бо хто зна — може, Асамблея не тільки стане механізмом удосконалення міждержавних відносин у регіоні, а й сприятиме розв'язанню внутрішніх проблем країн-членів.

Тарас ПЕТРІВ,
Володимир СКАНЯ.

У партіях та рухах

Розвивати самобутність, а не сепаратизм

Християнсько - демократична партія України (ХДПУ) оприлюднила підсумкову декларацію конференції «Національні меншини в Україні і процеси демократизації суспільства». В документі, зокрема, сказано, що ХДПУ підтримує Декларацію з національних меншин в Європі, прийняту Європейським Союзом християн-демократів, і фінальну декларацію II конференції з національних меншин, що відбулася в липні цього року в Братиславі.

ХДПУ вважає положення згаданих документів за обов'язкові і для України, котра повинна максимально забезпечити права національних меншин, розвиток їхньої самобутності, традицій, мови, культури, але не забувати й про те, що й українська більшість теж за умов радянської колонії була дискримінованою меншістю. ХДПУ також вважає, що «реалізація прав національних меншин не повинна ставати джерелом політичного сепаратизму та дезинтеграції європейських країн, зокрема України, а також порушення наявних кордонів».

Володимир СКАЧКО.

Точка зору

Винайшли свій велосипед

Кого і як будемо обирати

Характер і, до певної міри, підсумки першої виборчої кампанії незалежній Україні визначає виборчий закон, за яким вибори відбудуться, як і попередні в УРСР, в 450 одномандатних округах на основі абсолютної більшості. Що з цього випливає?

У наступному парламенті більшість мають скласти представники найвпливовішої найкраще організованої політичної сили. Називається вона — органи державної влади та трудові колективи (точніше їхні директори, які мають право розпоряджатися державною власністю, державним майном, а в нас це ж 95 відсотків всього, що є в Україні).

Коли ж органи державної влади стають самостійною політичною силою в державі, то питання політичного плюралізму й вільних демократичних виборів стає дещо проблематичним. Особливо,коли взяти до уваги, що всупереч як світовій практиці, правовій науці, так і вже чинному законодавству України, суб'єктами виборчих змагань поруч із громадянами, партіями, визнано також громадські організації, трудові колективи, підприємства. Мотивація більшості парламентаріїв цілком зрозуміла. Бо ж, [illegible]алюючи виборчий закон за 10 [illegible]в до початку виборчої кампанії, більшість проектує його дію, наслідки цієї дії персонально для себе та своєї команди. А яка команда нині утримує більшість у законодавчому органі? Отож!

Це може означати, що, вирушивши у дорогу від тоталітаризму до демократії, ми не витримали випробувань перехідного періоду й повернули у напрямі до авторитаризму. Сформований у такий спосіб парламент матиме проблему з політичною структуризацією, напевно регіональні інтереси візьмуть гору над загальнодержавними. Становлення структур громадянського суспільства, формування стабільних політичних структур відкладається.

Дещо про механізм майбутніх виборів. Виборча кампанія розпочинається з призначення дати виборів. У різних державах, що проводять вибори, вони призначаються чи оголошуються згідно з встановленою законом періодичністю різними державними органами чи службовими особами. В країнах, що мають окрім парламенту всенародно обраного Главу держави (чи спадкового монарха у конституційних монархіях) саме він призначає парламентські вибори (наприклад, Німеччина, Болгарія, Польща, Франція, Пакистан...). Чи то парламентські вибори просто оголошуються Центральною виборчою комісією відповідно до термінів, визначених у Конституції та виборчому Законі. В Україні законодавчий орган, Верховна Рада, залишає за собою виключне право на призначення виборів свого складу, що не є кроком до створення державного механізму противаг і взаємоконтролю гілок влади.

Другий момент — утворення системи виборчих комісій, відповідальних за організацію і проведення виборчої кампанії. Від принципу їх формування багато в чому залежить ефективність подальшої роботи. Практично в усіх державах це сталі працюючі органи. В європейській практиці переважають випадки, коли відповідальність за проведення виборів й формування виборчих комісій покладено на виконавчу владу. Вибір наших законодавців — Центральну виборчу комісію, як і решту ланок виборчої системи, формують Ради, від Верховної до місцевих. Гадаю, така абсолютизація системи Рад— не найкращий вибір для побудови демократичної держави.

Іншим супутнім істотним аспектом цього питання є можливість репрезентації різних політичних сил у виборчих комісіях. Що є особливо важливим для держав, які проводять вибори у перехідний період. Спосіб формування Центральної виборчої комісії України та її персональний склад засвідчує:щодо цього у наших законодавців не було бажання враховувати досвід інших держав, передбачати наслідки ухваленого рішення.

Із 48 держав світу, з виборчими законами яких мав змогу ознайомитися, в жодній не зафіксовано негативного способу голосування під час виборів. Тобто, коли потрібно проголосувати проти всіх, окрім одного, якому віддається перевагу. Скрізь використовується позитивне голосування. Тобто виборець голосує за одного кандидата, відзначаючи в різний спосіб саме його прізвище у бюлетені, лишаючи незайманими решту. Адже голоси «проти» не несуть у підсумку ніякого правового навантаження. Лишень суто морально-психологічне.

Ми маємо забагато негативізму у нашому житті, проте й це положення виборчої технології сьогоднішні законодавці не забажали змінити.

Іншим питанням є перехід на голосування бюлетенями, які забезпечать таємність голосування й зведуть нанівець бажання фальсифікувати його підсумки. Це стосується як паперу, на якому виготовлятимуть бюлетені, так і їх форми. У значній кількості держав, де ще не використовується комп'ютерне голосування, бюлетень складається із двох частин. Одну з них виборець опускає до скриньки, друга залишається у дільничої комісії. На обох частинах зазначено номери округу та виборчої дільниці, а на тій, що залишається на дільниці, й номер бюлетеня, поруч із яким ставиться підпис виборця, що голосує. На частині,котра потрапляє у скриньку для голосування, лишається підпис члена дільничої комісії, який видав цей бюлетень. Таким чином, забезпечується як таємність голосування, так і унеможливлюється фальсифікація.Бо незаконні дії дуже просто ідентифікувати. А це в усьому світі, та й у нас в Україні, переслідується Кримінальним кодексом. І ці пропозиції депутати залишили поза увагою.

Не останнє значення для виборчої технології має регламентація створення й використання бюджетів кампанії кандидатів, забезпечення рівних умов у доступі до засобів масової інформації. У цьому питанні зроблено законодавчий крок уперед. Чи вдасться його реалізувати на практиці?

Як бачимо, великих підстав до оптимізму немає. залишається сподівання, що люди, громадяни України, всупереч об'єктивним обставинам, за власної волі, свого бажання бачити зміни на краще, з розумінням відповідальності цього кроку, усвідомленням відповідальності за долю України, за власну долю, оберуть більшість патріотів-реформаторів.

Олександр ЛАВРИНОВИЧ,
заступник голови Руху.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до декретів Кабінету міністрів України про податок на добавлену вартість

Верховна Рада України
постановляє:

І. Внести такі зміни і доповнен[illegible]кретів Кабінету міністрів [illegible] про податок на добавлену вартість:

1. У Декреті Кабінету міністрів України від 9 грудня 1992 року N 6-92 «Про оподаткування бартерних (товарообмінних) операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 5, ст.33):

а) у статті 1:

частину першу доповнити словами «крім операцій, пов'язаних з придбанням сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, устаткування, що використовуються для власних виробничих потреб, та придбанням енергоносіїв, що використовуються для виробничих потреб в Україні»;

доповнити статтю частиною третьою такого змісту:

«Оподаткування бартерних (товарообмінних) операцій, пов'язаних з придбанням сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, устаткування, що використовуються для власних виробничих потреб, та придбанням енергоносіїв, що використовуються для виробничих потреб в Україні, провадиться згідно з Декретом Кабінету міністрів України від 26 грудня 1992 року N 14-92 «Про податок на добавлену вартість»;

б) статтю 4 виключити.

2. У Декреті Кабінету міністрів України від 26 грудня 1992 року N 14-92 «Про податок на добавлену вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 10, ст.78, N 26, ст.281):

а) у пункті 1 статті 5:

у підпунктах «д», «є», «ї», «ф» відповідно слова «що виконуються за рахунок коштів бюджету», «що виконуються за рахунок бюджету», «що проводяться за рахунок державного бюджету», «що здійснюється за рахунок бюджету» виключити;

підпункт «о» доповнити словами «та послуги з доставки пенсій та грошової допомоги громадянам»;

б) у тексті Декрету слова «вільно конвертована валюта, крім валют країн СНД» в усіх відмінках замінити словами «іноземна валюта» у відповідному відмінку.

ІІ. Цей Закон набуває чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ
19 листопада 1993 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про делегування Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій та Луганській обласним державним адміністраціям повноважень щодо управління майном, що перебуває у загальнодержавній власності

З метою стабілізації економіки, запровадження ринкових відносин, подальшого розвитку регіонів і забезпечення більш ефективного управління державним майном **постановляю:**

1. Покласти в порядку експерименту на період з 1 січня 1994 року по 31 грудня 1995 року на Дніпропетровську, Донецьку, Запорізьку та Луганську обласні державні адміністрації здійснення функцій управління майном розташованих на території областей окремих підприємств, установ та організацій загальнодержавної власності, які передаються до сфери управління цих адміністрацій.

2. Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій та Луганській обласним державним адміністраціям разом з Міністерством економіки України і Міністерством фінансів України в місячний строк скласти перелік підприємств, установ і організацій, які передаються до сфери управління цих адміністрацій, і подати його на затвердження Кабінету міністрів України.

3. Представникам Президента України у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій та Луганській областях внести в разі потреби відповідні зміни до структури відділів та управлінь обласних державних адміністрацій з урахуванням делегованих повноважень щодо управління майном, що перебуває у загальнодержавній власності.

4. Кабінету міністрів України проаналізувати до 1 липня 1994 року хід проведення експерименту і в разі потреби його поширення на інші регіони України прийняти відповідне рішення.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ
26 листопада 1993 року

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про присвоєння В. Радецькому військового звання

Присвоїти військове звання генерала армії України генерал-полковнику РАДЕЦЬКОМУ Віталію Григоровичу — міністру оборони України.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
30 листопада 1993 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Декрету Кабінету Міністрів України «Про порядок обкладення митом предметів, які ввозяться (пересилаються) громадянами в Україну»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. У пункті «а» статті 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року N 2-93 «Про порядок обкладення митом предметів, які ввозяться (пересилаються) громадянами в Україну» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 12, ст. 105) число «5000» замінити числом «1400».

2. Цей Закон набуває чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
19 листопада 1993 року

З пошти

Які думки нас приведуть до скриньок

Не збайдужіли люди до того, що діється в державі. До виборів ще досить часу, та наші читачі поспішають поділитися своїми міркуваннями з цього приводу.

Парламентові — професійну основу

Вважаю, що законодавча влада має бути професійною. А новий закон про вибори депутатів повинен діяти на багатопартійній основі. З трьох систем виборів до парламенту — пропорційної, змішаної, мажоритарної — законодавець обрав останню. Передбачаю, третину місць у новому парламенті займуть депутати від політичних партій і рухів. Вони й відображатимуть інтереси різних верств населення. А віддавати перевагу одній партії не треба.

Олександр РОМАНОВ.

Новоданилівка
Казанківського району
Миколаївської області.

Проголосую за людину

Незабаром ми станемо перед проблемою: кого обирати до вищого органу державної влади? Колишнього секретаря обкому, директора заводу, вчителя чи тракториста? Не хочу, щоб мої співвітчизники голосували за людей, котрі свого часу сховали партійні квитки з портретом Леніна, а наодинці на них милуються. Голосувати треба не за партійну належність, а за конкретну політично грамотну людину, котра вболіватиме за своїх співвітчизників. На освіту чи професію можна було б й не зважати. Якби свої кандидатури на депутатів висунули колишні секретарі райкомів Малахов та Сучко, директори заводів та рудників Козачок та Яковенко, то я не вагаючись, проголосував би за них. Бо свого часу для людей нашого міста вони зробили дуже багато доброго і корисного.

Віталій ГРИЩЕНКО,
машиніст компресора.

Кривий Ріг.

Ентузіазм уже не той

Знову наближаються вибори. Певна, що вже не з таким ентузіазмом і надією на майбутнє прийдуть виборці на свої дільниці. Нинішня Верховна Рада не виправдала наших сподівань. Багато хто з нас в очі не бачив тих кандидатів, за яких голосували. Щоб про них люди знали, вони повинні частіше зустрічатися з виборцями. І не тільки під час виборів, а й після них. А то наобіцяють золоті гори, а потім і носа не потикають.

Марія ЧОРНА.

Кіцмань
Чернівецької області.

Будемо знову жити надіями?

У нинішньому парламенті маємо не дуже добросовісних людей. У цьому всі переконалися. Тож до нового парламенту треба обирати людей надійних, без червивої совісті. Новий склад Верховної Ради повинен допомогти втілити в життя мрію багатьох українців: створити справжню державу з кордонами, митницями, валютою, відродити культуру народу, поставити на ноги науку. І з тим потенціалом, який є в Україні, ми прийдемо до ринку раніше, ніж будь-яка інша держава колишнього Союзу. Остогидло жити в злиднях, без минулого і майбутнього.

В.БЕРЕЗНИЙ.

Шостка
Сумської області.

Продиктовано в номер

Вагоноремонтники погрожують сісти на колії

Важкі двері «Укрзалізниці» на цей раз, схоже, відкриються перед «ходаками» з чотирьох українських заводів по ремонту рухомого складу — Панютинського, Дарницького, Попаснянського і Стрийського. Заборгованість їх колективам Головного управління рухомого складу призвела вже до скорочення виробництва на 60 відсотків, другий місяць вагоноремонтники не одержують заробітної плати.

Дарницькому ВРЗ, скажімо, за відремонтовані вагони у жовтні-листопаді управлінці заборгували понад 4 мільярди карбованців. Тут бракує коштів не тільки виплачувати зарплату, а й розраховуватись за тепло, електроенергію.

Поки представницька делегація добивається прийому у заступника міністра транспорту, генерального директора «Укрзалізниці» Леоніда Желізняка, у цехах ДВРЗ вже киплять пристрасті — робітники погрожують перекрити рух поїздів в районі депо «Дарниця».

Крим передвиборний

Центрвиборчком Криму відмовив голові Народної партії Криму В. Межаку у реєстрації на пост президента півострова — у зв'язку з тим, що Межака висунуто кандидатом у президенти 25 листопада, а сама партія офіційно зареєстрована лише 29 листопада.

Тим часом севастопольські комуністи прийняли рішення включити до передвиборчого списку Компартії Криму на вибори до ВР Криму одного з колишніх командувачів ЧФ адмірала запасу Олексія Калініна. Адмірал згоду дав. Як повідомили нам у прес-центрі КПК, партійний список на вибори до парламенту налічує 25 осіб — перший секретар рескому КПК Л. Грач, гендиректор «Кримавтогазсервісу» А. Лазарев, артист Ю. Богатіков та інші.

Затверджено платформу

Наймолодше громадсько-політичне об'єднання — Народний Конгрес Донеччини — включає уже більше 10 партій, рухів і товариств національно-демократичного напрямку. Координаційна рада на останньому засіданні обговорила і затвердила передвиборну платформу.

— Ми маємо намір оприлюднити її у засобах масової інформації, — наголосив заступник голови Народного Конгресу Донеччини — Олександр Іващенко. — А завдання-максимум — мати своїх представників у всіх 45 виборчих округах регіону.

«Закарпаття — українська земля»

В Ужгороді відбулось урочисте зібрання делегатів першого з'їзду народних комітетів області, які 49 років тому прийняли історичний Маніфест про возз'єднання Закарпаття з Україною. З 643 народних обранців у живих залишився 61. Всі, кому дозволило здоров'я, з'явилися на святкову зустріч, аби ще раз підтвердити правильність прийнятого в листопаді 1944 року рішення.

Делегати знову заявили: «Історичний маніфест з'їзду був і є виявом одвічної мрії і непохитної волі закарпатців жити разом з усім єдинокровним українським народом в єдиній, а тепер уже й незалежній державі Україна. Закарпаття — українська земля, такою вона є, такою їй бути навіки».

Пальне є, але не для нас

Газета «Индустриальное Запорожье» обнародувала факт відправлення за межі України ешелону авіаційного пального з бердянського заводу «Буддеталь», який не має прямого підпорядкування в області. Коли інформація просочилася в газети, з Києва на завод надійшла телеграма: поки що припинити

ГОДУЮТЬ І СЕЛО, І МІСТО

Смачного!

Коли на центральному колгоспному ринку Миколаєва почали будувати новий критий павільйон, у багатьох виникло запитання: «Навіщо? Адже продуктів і так не вистачає».

Та працівники споживчої кооперації області вирішили довести, що і павільйон потрібен, і харчі є. Хороші і різні. З ініціативи голови облспоживспілки Іллі Латула у Миколаєві була організована виставка-продаж продукції, яка виробляється у всіх 19 районах області. Привезли на неї сільські кооператори і салати, і ковбаси, і сало, і соління, і мед, і торти та тістечка. Прийшли миколаївці на виставку і охнули: «Смачно ж як!» А кооператори стараються, кожен свою продукцію хвалить. От тобі і конкуренція. Розкупили городяни виставку швидко, а потім і запитують: ще буде?

— Буде, — говорить голова облспоживспілки Ілля Латул. — Адже понад 95 відсотків продукції, якою торгуємо, самі ж і виготовляємо. У сільських магазинах завжди можна знайти кілька сортів ковбаси, консервацію. І виставки-продажі робитимуться у Миколаєві не за рахунок «перекачування» продуктів з села у місто.

Залишається сказати, що потрібну справу роблять кооператори Миколаєва, які у важкий час годують і село, і місто.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

На знімках: картинки з виставки.

Фото Олександра КРЕМКА.

Наші мандрівки

РОЗБУДІТЬ ДРІМАЮЧОГО ЛЕВА

Ніби нічого не змінилося: така ж чарівна, як і раніше, господиня варить запашну каву, так само випадкових людей майже немає, так само стоять букетики квітів на столиках у затишному острівці львівської богеми — кав'ярні на Вірменській. Так само точаться свої розмови, і, незважаючи на мороз, беруться склянки з кавою і відвідувачі виходять на вулицю посмалити під кавусю.

Склянки. Ось що тут нового! Звичайні гранчаки замість порцелянових чашечок. Перше, що впало в око. Потім — розбита вітрина, за якою всього три види тістечок. Боже, скільки їх було тоді, коли їздилось до Львова раптом — настільки болісним ставало бажання знову зануритись у неповторну атмосферу львівських бесід, коли не треба було попереджати про приїзд, а просто йти на Вірменську і брати каву так, ніби ніколи звідси не від'їжджав...

Львів залишився таким, як був. Просто — змерз. У сутінках місто можна впізнати лише за контурами будинків та скульптур біля собору. Зимно — і хтось жартома пов'язав шию кам'яному святому кашне... Зимно — і економиться електрика, і барвистих вивісок в темряві не видно, і сліпо кліпають на фари майже порожні вітрини державних магазинів. Люди ходять на роботу пішки — всі рейси автобусів відмінено: бракує енергоносіїв. З трамваями та тролейбусами теж скрутно — не дуже постоїш на морозі, а стояти доводиться довгенько... Тим, хто живе в центрі, пощастило: у кожній квартирі ще з старих часів стоять каміни, то можна підтопити. Зате чаю чекати довше — з газом теж проблеми, тиск його знижено. А у віддалених районах хатня температура дуже мало відрізняється від вуличної.

Чарівні львів'янки залишаються такими ж гоноровими, як і раніше, хоча все важче стає триматися «на рівні». Втім, порівняно з киянками їм живеться трохи легше — асортимент товарів у державних продуктових магазинах набагато різноманітніший, а ціни на дві-три тисячі нижчі, ніж у Києві. Про кооперативні продуктові й говорити не варто — очі розбігаються, а запахи мало не затьмарюють розум — тут тобі і ковбаси, і сосиски, і копчене, і в'ялене, і... ціни теж нижчі за київські державні. Проте набагато менше приватних магазинів — скрутно з площами, ніколи розширятися, орендувати чи викупити торгову точку в центрі практично неможливо, так само як і отримати дозвіл на встановлення «малої архітектурної форми» — кіоску. Тому й ціни у львівських комерційних кіосках, яких майже немає, відсотків на 20 вищі за столичні. А вибір товарів менший. Зате у кожному приватному магазині, якщо він торгує за купони — кантор, де можна обміняти валюту. Курс долара коливався протягом трьох днів від 22 до 25 купівля і від 25,5 до 27 — продаж. Отож чим більше буде приватних магазинів, тим простіше мінятиму валюту ті, хто її має. А згідно з програмою «малої приватизації», розробленою місцевою владою, на початок 1995 року у Львові має бути приватизовано 70 відсотків об'єктів громадського харчування, побутового обслуговування та торгівлі.

А поки що місто спить, зіщулившись від холоду. І йому сняться кольорові сни барвистих вивісок і реклам. Та спати на морозі небезпечно. Хто ж розбудить лева, що дрімає?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Київ — Львів — Київ.

До речі. Львів називають «маленьким Парижем». Коли писались ці рядки, саме з Парижа зателефонувала Наталка Філіпчук, спецкор відділу новин «Голосу України». Ми спитали про погоду. І почули: «Холодно! А топлять у паризьких хатах поганенько...»

Повертаючись до надрукованого

КОЗАКИ НЕ ВИННІ

Судова колегія у кримінальних справах Рівненського обласного суду своєю ухвалою від 30 листопада ц. р. вирок Сарненського райсуду у справі козаків Волинської Січі залишила без зміни, а касаційне подання заступника прокурора Сарненського району — без задоволення.

Нагадаємо суть справи. Троє козаків Волинської Січі — С. Кричильський, В. Баланович та М. Гайда — демонтували у селі Кузьмівка Сарненського району погруддя радянського розвідника Кузнецова. Керівництво місцевого колгоспу подало на них до суду, а прокуратура кваліфікувала дії козаків як злісне хуліганство, і міліція заарештувала усіх трьох.

Врешті Сарненський районний суд розглянув справу. У ході слідства з'ясувалося, що погруддя на час його демонтажу не мало бодай найменшої вартості, занесене на баланс колгоспу заднім числом. Пригадали і те, що М. Кузнецов був радянським терористом, закинутим на Західну Україну для боротьби не з німцями, а з українськими націоналістами. Після його терактів німці розстрілювали сотні українських патріотів. Демонтувавши бюст, козаки виконали Указ Президента України щодо знищення символів комуністичної імперії. Суд виправдав дії козаків.

Залишається запитати: а хто відповість за те, що майже три місяці безвинні хлопці перебували за гратами?

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Подробиці

Опозиція для співпраці

У Києві створено і зареєстровано громадське об'єднання «Вибір». Голова цього новоутворення — Іван Салій, до всіх титулів якого нині додається слово «колишній». Колишній перший секретар Подільського райкому партії столиці, проти котрого на виборах до Верховної Ради України голосували не стільки конкуренти, скільки товариші по партії, колишній народний депутат, глава Київської держадміністрації і, зрештою, його звільнили навіть з посади префекта Києво-Могилянської академії.

На презентації «Вибору» Іван Салій заявив, що найголовніша криза в Україні — це криза влад. Очолюване ним об'єднання створене з урахуванням ситуації, що склалася, і має на меті сприяти стабілізації, подоланню кризових явищ, створенню необхідних передумов для подальшої демократизації суспільного життя.

Найголовнішими ж завданнями «Вибір» вважає створення тіньових Кабінету міністрів і міської державної адміністрації.

— Ми хочемо створити опозицію не для боротьби і знищення, — відзначив Іван Салій, — а для співпраці. «Вибір» не стільки критикуватиме, скільки пропонуватиме альтернативні варіанти системи організації влади у Києві, нові підходи до управління всіма галузями міського господарства.

Крім того, об'єднання візьме участь у наступних виборах, а також підтримуватиме в... блок незалежних демократ... кандидатів усіх рівнів.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Ювілеї

Газета, що випередила час

П'ять років тому вийшов у світ перший номер газети «Посередник». Це було перше у колишньому Союзі видання для ділових людей. Правда, всі вони тоді були на державній службі, бо приватний бізнес не існував. А сьогодні без «Посередника» діловій людині просто не обійтися, бо саме ця газета знає, де, що і почім продається. Її популярність зростатиме, бо таке видання особливо потрібне при переході до справжнього ринку.

Ми вітаємо з п'яти... «Посередника» його реда... лена Новожилова, я... відсвяткував свій ювілей, ...весь творчий колектив газети.

Провід Всеукраїнського політичного об'єднання «Державна Самостійна Україна» повідомляє, що Четвертий Збір ДСУ відбудеться в Києві 4 грудня 1993 р. об 11-й годині в приміщенні Будинку письменників України.

Чому пан Козирєв образився на Вірменію?

Історія, що сталася з російською посередницькою місією в Карабасі, вийшла за межі простого інциденту — про неї зараз у Москві говорять більше, ніж про розстріляний парламент. Що ж сталося в далекому куточку Кавказу? Що так занепокоїло високих московських начальників?

Спочатку є сенс послухати одного з головних учасників подій, посла з особливих доручень російського МЗС Володимира Казимирова. Як випливало з офіційних повідомлень, його машину обстріляно «вірменськими бойовиками». Але сам пан Казимиров на брифінгу в Москві раптом дав зовсім іншу інтерпретацію того, що відбулося:

«Ми виїхали до міста Казах. На жаль, прибули пізно, тому довелося перенести перехід кордону на наступний ранок. Тим часом азербайджанська сторона по рації зв'язувалася з вірменською стороною. Велися переговори, було визначено те місце, в якому наша група перейде вірменський кордон. В останню мить з боку вірмен надійшли заперечення».

Припинимо на деякий час одкровення російського дипломата, щоб звернути увагу на явну нестиковку в його ж розповіді: виходить, вірмени так і не дали згоди на перехід свого кордону в тому місці, де хотів це зробити в супроводі своїх азербайджанських супутників пан Казимиров.

«Азербайджанський полковник Садихов вжив заходів запобігання і не дав нам рухатися відразу всією колоною, — продовжував свою розповідь Казимиров, — а визнав за краще, щоб ми зачекали. І відправив уперед лише першу машину. Ця машина хвилин 40 була відсутня, а потім ми почули постріли. Як з'ясувалося згодом, це були постріли по балонах, по шинах цього джипу. А в цьому джипі був командир азербайджанського батальйону і три бійці з ним...»

Виходить, на самого пана Казимирова ніхто не нападав. Вірмени, не дозволивши перехід з азербайджанського боку, обстріляли військовий джип. Але чому ж тоді російський міністр закордонних справ на тій самій прес-конференції сказав дослівно таке:

«Посол з особливих доручень Володимир Миколайович Казимиров і особи, які його супроводили, під час переходу, за домовленістю з апаратом Президента Вірменії, азербайджано-вірменського кордону в районі міста Казах були піддані інтенсивному обстрілу з вірменського боку».

Справи політичні

Хто ж, м'яко кажучи, говорить неправду? Козирєв чи Казимиров? Чому інцидент, який ледь не коштував життя азербайджанським солдатам, раптом перетворився чи не в головну політичну подію в житті Росії? І чому так різко змінилася російська орієнтація в карабаському конфлікті? Пам'ятається, до виборів Гейдара Алієва Москва була цілком на боці вірмен. Щоденно в інформаційних випусках російського телебачення показували жахливі сцени єреванського життя, позбавленого тепла, світла і в достатній кількості продовольства. У тому ж прес-центрі МЗС РФ офіційні представники цього відомства вимагали негайно покінчити з блокадою, а сама російська держава надавала допомогу Вірменії. Невже за нинішніх суворих холодів стан заблокованої Вірменії кращий? Ні, звичайно. Але ТВ ці сюжети вже не показує, а пан Козирєв погрожує «найжорсткішими заходами». Куди вже більш жорсткішими?

Не хотілось би шукати винних і невинних у карабаському конфлікті — кавказькі проблеми вкрай складні, а іноді просто недоступні для розуміння сторонніми. Недавні наступальні операції вірменських загонів на території Азербайджану, потоки азербайджанських біженців до Ірану — ще одне свідоцтво: у цій війні правих немає. Але мова нині не про самий конфлікт, а про російську зовнішню політику навколо нього.

Останніми тижнями й місяцями з вуст пана Козирєва весь час лунають промови, гідні яструба часів «холодної» війни. Відносяться вони й до вірмен, й до українців, й до естонців. Прес-конференцію з приводу інциденту навколо місії Казимирова російський міністр ще раз використав для таких заяв. Вкотре він підтвердив сказане недавно на сесії Генеральної Асамблеї ООН: РФ вважає зоною своїх життєво важливих інтересів, по суті, всю територію колишнього СРСР. А тому — «ми відстоювали й жорстко відстоюватимемо інтереси російськомовного населення, де б це не відбувалося».

Останнім часом сіра споруда на Смоленській площі в Москві стала загрозливим символом того, як не можна будувати міжнародні відносини. Не випадково навіть впливова американська газета «Нью-Йорк таймс» у редакційній статті на першій сторінці, присвяченій ратифікації українським парламентом договору СНО-1, заговорила про неоімперіалізм Росії. А сам матеріал названо «Російський імперіалізм сильніший за радянську владу».

Але повернемося, у підсумку, до шуму, піднятому Козирєвим і його відомством навколо інциденту 20 листопада. Він став чудовою димовою завісою для візиту на Кавказ другого російського міністра — палива та енергетики — Юрія Шафраника, котрий відвідав цими ж днями Баку. До речі, переговори велися за щільно зачиненими дверима, в обстановці надзвичайної секретності. А коли закінчилися, то виявилося: російська сторона досягла того, чого домагалася останні два роки, — участі в консорціумі західних компаній з розробки великих нафтових родовищ на Каспії, що належать Азербайджану.

Ось так! Отже, має рацію американський магнат, який на початку століття кинув репліку: якщо пахне нафтою — забудьте про мораль. Однак постає інше питання: якщо пан Козирєв, лякаючи всіх сусідів Росії «найжорсткішими заходами», лише веде соло в опереті, написаній і поставленій іншими, то хто ж режисери?

І на який фінал вони розраховують?

Петро ОПАНАСЕНКО.

Експрес-інформація

Результати непогані

У Брюсселі відбулися переговори між делегацією України і представниками Європейського Союзу стосовно укладання Договору про партнерство і співробітництво. На думку заступника міністра закордонних справ України О. Макаренка, який очолював делегацію, досягнуто непоганих результатів. Українській делегації вдалося на свою користь поліпшити розділ «Торгівля товарами» у проекті майбутнього договору. Крім того, європейська сторона повідомила, що за відповідних обставин наша держава зможе отримати від Європейського Союзу статус держави найбільшого сприяння у торгівлі.

Роз'яснюють рішення Верховної Ради

Як повідомила прес-служба постпредства України в Женеві, постійний представник нашої держави А. Сліпченко зустрівся з генеральним директором женевського відділення ООН В. Петровським. А. Сліпченко дав йому детальне роз'яснення щодо змісту постанови ВР України про ратифікацію Договору СТАРТ-1 і Лісабонського протоколу. Під час бесіди було підкреслено, що ці постанови являють собою перший вагомий крок у здійсненні незмінного прагнення України досягти без'ядерного статусу.

Постанова Верховної Ради України про ратифікацію Договору СТАРТ-1 і Лісабонського протоколу також розповсюджена як офіційний документ Конференції з роззброєння, що відбувається у Женеві. На численних зустрічах, які проводять у ці дні співробітники постпредства України з представниками багатьох країн — членів Конференції, детально роз'яснюється позиція України з питань ядерного роззброєння, підкреслюється незмінна готовність до міжнародного співробітництва в цьому питанні.

Угорщина за зміцнення відносин

Ми повністю підтримуємо курс України в міжнародних питаннях, заявив кореспондентам Укрінформу міністр закордонних справ Угорщини Геза Єсенськи під час міжнародного симпозіуму імені Франца-Йозефа Штрауса, який відбувається у Мюнхені. Глава зовнішньополітичного відомства Угорщини підкреслив, що відносини між нашими країнами постійно зміцнюються.

Поважати взяті зобов'язання

в галузі скорочення ядерних озброєнь закликав Україну офіційний представник МЗС Франції Р. Дюке. Неможливо вважати прийнятним висування умов для виконання зобов'язань в рамках Лісабонського протоколу 1992 року, сказав він.

«Засекретили» інформацію

У Росії на десять днів заборонено оприлюднення у пресі, по радіо і телебаченню результатів опитувань громадської думки, пов'язаних з наступними парламентськими виборами. Таке розпорядження видала Центральна виборча комісія. Відповідальність за додержання заборони покладено на керівників засобів масової інформації.

На переговорах без змін

За словами міжнародних посередників, на новому раунді мирних переговорів з проблем Боснії і Герцеговини, що відбуваються в Женеві, не досягнуто суттєвого прогресу. Посередник з Європейського Союзу лорд Оуен заявив, що хоч учасники і не можуть дійти згоди, вони все ж продовжують дискусію з питання, яке стосується поділу території.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Наші гості

Скуштувала Ніна калини

Американська дівчинка Ніна Матійцьо побувала на Чернігівщині, відвідала разом з батьками знамениті тутешні собори, зустрілася з школярами села Пісок Чернігівського району. Тут на Ніну чекав, мабуть, єдиний «гіркий» момент за весь час її візиту в Україну — дівчинка вперше в житті скуштувала ягід калини і, можливо, збагнула, чому кажуть: без калини — нема України...

НАШ КОР.

Чернігівська область.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Офіційно

Україна — Польща:

Є ДО ЧОГО ПРАГНУТИ

Як уже повідомлялося, 24-25 листопада цього року, у Варшаві відбулося друге засідання Консультативного Комітету Президентів України і Республіки Польща, на якому було прийнято спільне комюніке.

Консультативний комітет розглянув доповідь Комісії експертів з питань політики безпеки та Комісії з питань національних меншин, а також питання щодо реалізації домовленостей, досягнутих у ході першого засідання Консультативного комітету в Києві. Під час варшавських засідань співголови комітету Антон Бутейко та Єжи Мілевський підкреслювали, що стратегічною метою наших держав є встановлення зразкових взаємних відносин. Комітет пропонує розробку моделі таких відносин, її цілей і методів реалізації.

Зокрема, україно-польські відносини повинні розглядатися в перспективі досягнення такої системи європейської безпеки, яка гарантувала б безпеку в нашому регіоні і задовольняла усі зацікавлені держави. Звернуто увагу на актуальність ініціативи Президента України про створення зони стабільності та безпеки в Центрально-Східній Європі.

Сторони погодилися, що співробітництво України і Польщі у рамках ООН, НБСЄ та інших європейських структур набере характеру постійної співпраці. Учасники зустрічі вирішили здійснювати спільні консультації з важливих питань щодо дій відносно третіх країн.

Комітет підкреслив доцільність поглиблення військово-технічного співробітництва, співпраці в галузі ВПК, а також у галузі протидії загрозам невоєнного характеру.

У Варшаві також відзначено, що політика урядів обох держав залишиться незмінною стосовно розвитку національних меншин і діяльності легітимних церков.

Комітет підкреслив, що останнім часом розвинулося торгово-економічне співробітництво у багатьох галузях. Тому його члени вважають за необхідне створити спільну програму розбудови переходів на україно-польському кордоні, а також завершити роботу зі створення спільного банку. Сторони вирішили провести чергове засідання Консультативного комітету навесні 1994 року в Києві.

Під час засідання Консультативного комітету його співголову Антона Бутейка прийняв Президент Республіки Польща Лех Валенса.

ПОТРІБЕН НАДЗВИЧАЙНИЙ КОМІТЕТ. АЛЬТЕРНАТИВИ НЕМАЄ

Точка зору

Критична ситуація потребує сміливих політичних рішень. Події останнього місяця, і перш за все в економіці та соціальній сфері, засвідчують, що неузгодженість дій структур влади, а нерідко і їхня безвідповідальність у розв'язанні економічних питань стають дедалі небезпечнішими. Економіка України некерована. Тому єдине, що ми можемо і повинні сьогодні зробити, — прийняти рішення про надзвичайний стан в економіці та утворення національного комітету управління економікою за умов особливого режиму. Надати йому легітимного статусу, визначити повноваження і передати всю повноту управління економікою до виборів Верховної Ради та формування нового уряду. Потрібно визнати: хочемо ми цього чи ні, але об'єктивні обставини змушують нас зробити такий крок, і чим раніше ми це усвідомимо, тим краще. Таку пропозицію політвиконком ТКУ вносив ще три місяці тому. Вона знайшла підтримку з боку групи народних депутатів, серед вчених, фахівців. Надзвичайно багато втрачено через те, що не зроблено такого кроку. Припуститися знову такої помилки не можна.

Про склад комітету і його безпосередні завдання.

Ця проблема потребує глибокого опрацювання. Наша позиція: крім Президента і визначених осіб, що представлятимуть Кабінет міністрів, до складу комітету з відповідними повноваженнями має увійти Голова Верховної Ради, голови ряду комісій Верховної Ради, голова правління Національного банку України, голова Ради профспілок, представники науки та підприємницьких кіл.

Слід чітко визначити в комітеті права та повноваження Голови Верховної Ради, який уособлюватиме представницькі органи влади. Вони мусять бути достатньо вагомі.

Такий крок дасть можливість Верховній Раді прийняти закони в інших сферах, перш за все закон про владу, створити умови для нормальних наступних виборів і проведення політичної реформи в Україні.

Що стосується завдань комітету і напрямів його діяльності, то з приводу цього хочу сказати: утворення комітету має рацію лише за умови, що ми чітко визначимо його основну мету.

Спеціальний режим економічного управління має бути запроваджено для здійснення перш за все радикальних заходів у напрямі ринкової трансформації як єдино можливої основи її санації й виходу з кризи.

Останніми днями Трудовий Конгрес України ще раз зробив всебічний аналіз наявної ситуації. Опрацьовано варіанти, в тому числі й крайній, — націоналізація банків і таке інше. Ми дійшли висновку не лише про цілковиту безперспективність таких кроків, а й деструктивність з точки зору розв'язання завдань сьогодення.

Тому наш висновок такий: нам необхідний надзвичайний комітет для здійснення радикальних, і в той же час виважених кроків стосовно розв'язання широкого комплексу невідкладних завдань ринкової трансформації економіки.

Чому поставлено питання саме про надзвичайний комітет?

Особливо наголошую на цьому, бо йдеться про лінію, яка відрізняється, з одного боку, від того, що намагається провадити нині уряд, з другого — від неконструктивної позиції значної частини нашого парламенту. Ми повинні покласти край хоч би чим прагненням в цій ситуації рятувати себе або ту чи іншу структуру за рахунок інтересів держави, її перспективи.

Про які першочергові заходи ринкової трансформації економіки повинна йти мова?

На наш погляд, це перш за все проведення грошової реформи і здійснення широкого комплексу заходів зі стабілізації нововведеної валюти. Думаю, мало хто має сумніви, що без такого заходу будь-які кроки для подолання гіперінфляції, стабілізації платіжного балансу, проведення енергійної приватизації будуть схожі скоріше всього на «дитячі забави». Якщо хтось із політиків має щодо цього сумніви, то йому можна лише поспівчувати.

Хочу ще раз наголосити, що грошова реформа не може бути конфіскаційна, що вона має розв'язувати інші завдання. Про це йшлося в аналітичному матеріалі експертів ТКУ, опублікованому нещодавно в «Голосі України».

У комплексі з грошовою реформою треба розв'язувати і значний вузол проблем, пов'язаних з приватизацією. Ми мусимо визнати, що хоч би який набір заходів готував уряд з цього питання, але в межах прийнятого нами законодавства зробити щось реальне й конструктивне в цій справі не вдасться. Закони про приватизацію прийнято більш як півтора року тому. Але те, що справа стоїть на місці, пояснюється не лише нерішучістю виконавчої влади. Тому надзвичайний комітет має отримати повноваження вносити необхідні корективи до наявних законодавчих актів.

Водночас ми пропонуємо: Верховна Рада має прийняти спеціальну декларацію, якою вона проголосить недоторканність приватної власності у всіх її формах як основи економічного оздоровлення економіки. Така декларація зможе відіграти винятково важливу роль у здійсненні реальних кроків для виходу економіки з кризи, і перш за все у прилученні до цієї справи як національного, так і іноземного капіталів. Ми опинилися у безвиході не через те, що у нас немає відповідних нагромаджень і що ми такі вже бідні, а через наше неконструктивне ставлення до власних підприємницьких структур, в тому числі і державного сектора, яким належить реальна влада в економіці. Маємо зрозуміти й визнати цю істину. Це вельми важливо.

Водночас маємо сказати всім, що вижити нині можна лише за умови, коли тягар економічної кризи візьмуть на себе не лише прості смертні, а значною мірою ті, хто сьогодні, як заведено говорити, «жирує». Йти й далі шляхом обмеження рівня життя робітника, селянина, вчителя, інженера, студента немає можливості. Межу тут уже давно перейдено. Тому надзвичайний комітет має отримати повноваження і в справі внесення відповідних корективів до податкової політики. Це перш за все прогресивна шкала податку на надходи, де жорсткі митні обмеження на товари некритичного імпорту, жорсткий валютний контроль і непопулярне, але безальтернативне валютне регулювання і таке інше.

Маємо конкретні пропозиції також з широкого кола інших проблем, які потребують першочергової уваги, і готові надати їх відповідним структурам.

У цьому зв'язку серед наших пропозицій є утворення при надзвичайному комітеті з числа найбільш кваліфікованих фахівців офіційної групи експертів, яка могла б реально впливати на підготовку відповідних рішень.

І останнє. Нині люфт можливого маневру у нашій політиці звузився так, що у нас уже просто немає альтернативних рішень. У нас немає вибору.

Анатолій МАТВІЄНКО,
член Президії Верховної Ради України,
координатор партії
Трудовий Конгрес України.

На роботу — як на свято?

(Початок на 1-й стор.).

На яку, люди добрі? Що ви там хоч робите, скажіть на милість? Адже в будь-якому магазині — продовольчому, промтоварному, господарчому — порожньо, хоч конкурс бальних танців влаштовуй. Я вже не кажу про щось вагоме — звичайного чорнила, крему для взуття чи зубної пасти і вдень із свічкою не знайдеш! Ось вам і робота.

У Києві за дев'ять місяців цього року товарів народного споживання вироблено на 21,3 відсотка менше проти минулорічного періоду. Ковбасних виробів — майже на чверть, молокопродуктів — на третину. Випуск бавовняних тканин скоротився на 65,3 відсотка(!), взуття — на 23,4. На маргариновому заводі та хлібозаводі № 3 не введено в дію виробничі потужності, які мали давати продукцію ще в першому кварталі. Не краще становище і в інших галузях промисловості. Так, обсяг виробництва цементу «впав» на 27 відсотків, екскаваторів — на 26,4, цегли і шиферу — на 10...

Зате ціни ростуть так, наче це вони і поїдають у великій кількості ковбаси, маргарин, молокопродукти. Як кажуть, їжте, щоб ви луснули! А чого? Можуть і луснути, як та жаба з відомої байки, що обпилася води, аби бути завбільшки з вола. Бо десь та є межа. (Для прикладу — вартість будівельно-монтажних робіт у третьому кварталі зросла проти минулого року — заплющіть очі! — в 34,5 раза).

Щоранку тисячі розлючених киян вламуються в переповнені тролейбуси, трамваї, автобуси. На роботу! І щоразу закрадається недобра думка: «Обманюють». Розумію, що «клепати» ковальсько-пресові машини чи медичну техніку — справа марудна, але ж, даруйте, в продажу немає навіть канцелярської скрепки!

Олександр **ВИНОКУРОВ.**

Есе про абсурд

Як відомо, за вироком Богів, Сізіф змушений був підіймати великий камінь на вершину гори, звідки він незмінно скочувався вниз. Боги, отже, вважали, що немає гіршої кари, ніж безплідна і безнадійна праця. Очевидно, караючи Сізіфа, вони мали на те підстави. Однак, зійдемо з Олімпу на грішну землю.

Міф про Сізіфа

1990 року київський кооператив «Фарт» підписав угоду з конторою зеленого господарства Жовтневого району Києва про найм нежилих приміщень з прилеглими територіями. Іншими словами, договір про оренду, оскільки розпочати якесь виробництво можна лише маючи виробничі площі. Невдовзі було закуплено необхідні матеріали, підписано ряд угод з підприємствами України, фірмою із США. Здавалося — починай роботу і отримуй прибутки. Та саме тоді й почався абсурд. Орендодавач, порушуючи закони та угоди, вирішив відмовити кооперативу у наданні частини обумовлених раніше приміщень, а трохи подумавши, взагалі взяв на свої замки орендовані підприємства разом із матеріалами, що їх закупив кооператив. Як ви уже зрозуміли, в результаті цих протиправних дій кооператив зазнав істотних збитків.

Спочатку здавалося, що протиправним діям орендодавця буде покладено край, адже арбітражний суд Києва прийняв був рішення про задоволення позову кооперативу і постановив зняти усі перешкоди, що заважають використовувати орендовані приміщення, та невдовзі, за словами голови кооперативу Валерія Арефія, керуючись невідомо чим, скасував своє ж рішення про задоволення позову. Більше того, — щоб кооператив не вимагав компенсації за понесені збитки, постановив договір про оренду визнати як помилковий, тобто, як такий, що немає сили від самого початку. Чи не абсурд: підписаний, але помилковий. У такий спосіб усі угоди можна визнати за помилкові. Але ж недаремно кажуть, що закон зворотної сили не має! Хоча це стосується лише правових держав.

До кого тільки не звертався кооператив, щоб встановити істину — до комісій Верховної Ради, Кабінету міністрів, Спілки орендарів і підприємців, юридичних служб усіх рівнів.

За справу взявся Вищий арбітражний суд України, який зобов'язав арбітражний суд Києва переглянути своє рішення.

Та виявилося, що крапку в цій історії ставити рано.

Тут варто згадати, що в цей же час відбувся дводенний відкритий процес райнарсуду Жовтневого району, що мав закінчитися порушенням карної справи проти керівника контори зеленого господарства і не закінчився так лише тому, що кооператив зняв частину звинувачень. Тож арбітражний суд Києва, враховуючи рішення райнарсуду та докази, що їх надав кооператив «Фарт», у присутності сторін і третіх осіб виносить рішення про задоволення позову кооперативу. Як далі розгорталися події за лаштунками арбітражного суду — невідомо, але (не вір власним вухам?), коли представники кооперативу отримали на руки письмове його рішення, то (не вір власним очам?) прочитали там цілком протилежне тому, що було оголошено в залі суду. Таким чином, абсурд триває. Хто йому має покласти край? Можливо, знову має втрутитися Вищий арбітражний суд? Але ж тоді це буде ще більший абсурд.

І на завершення, кілька цитат.

«...Зміст, форма і порядок укладання угоди відповідають вимогам закону. Вказану угоду підсудний Юрченко (керуючий трестом по експлуатації зелених насаджень Жовтневого району Києва) порушив, розірвавши його в односторонньому порядку, чим дезорганізував роботу кооперативу, наніс значні збитки...»

(З рішення Жовтневого райнарсуду Києва від 24 червня 1992 року).

«...Вважаю рішення Київського міського арбітражного суду необгрунтованим і таким, що протирічить законодавству... В рішенні сказано: «фактичної передачі орендованих приміщень не відбулося» тому «збитки — це ризик кооперативу». Але ж кооператив саме тому й звернувся до арбітражного суду, щоб змусити відповідача передати орендовані підприємства у користування. Тобто в даному випадку арбітражний суд сам підтверджує вину відповідача в порушенні договору оренди...»

(З висновку юрконсультації № 1 Московського району Києва).

«...Держкомітет підтримує прохання кооперативу та вважає його позов законним, обгрунтованим, а всі рішення по справі такими, що підлягають перевірці...»

(Перший заступник голови Держкомітету по сприянню малим підприємствам і підприємництву Ігор Замалдінов).

«...Вивчивши матеріали справи, пов'язані з договором довгострокової оренди нежилих приміщень з обособленими земельними ділянками, вважаємо, що у позивача є всі підстави на позов та його задоволення...»

(Зі звернення до арбітражного суду президента Спілки орендарів і підприємців, народного депутата України Олександра Барабаша).

Отже, ти можеш бути тисячу разів правий, але ти винен і навіть не намагайся дошукатися правди. Такому сюжетові міг би позаздрити сам Франц Кафка. Згадаймо, що головний герой його «Процесу» Йозеф К. знав лише, що його звинувачують, але не знав у чому. Він, ясна річ, хотів захищатися, але не знав від чого. Однак адвокати розцінювали його ситуацію як дуже важку і вирок не забарився — голову на камінь і ножем по горлу. У нас, щоправда, інша ситуація — і судді, і урядовці, і закон нібито на боці кооперативу «Фарт», проте... вирок аналогічний — кооперативу також пропонують класти голову на камінь.

За словами О. Барабаша, цей випадок набув уже й справді хрестоматійного, або, краще, міфічного забарвлення — жоден семінар, на якому обговорюють питання оренди, не обходиться без того, щоб там не було наведено прикладу з кооперативом «Фарт».

— І справа вже навіть не у відшкодуванні завданих нам збитків, — каже В. Арефій. — Невже у нас досі неправда правду побиває і немає на те ради.

А й справді, скільки ще каменів доведеться витягти на гору, щоб боги з арбітражного суду змилостивилися.

Сергій **ЛАВРЕНЮК.**
Київ.

Богдан Губський: «Ми допомагаємо державі й хочемо, щоб вона сприяла нам»

Богданові Губському, генеральному директорові комерційно-консультаційного центру (ККЦ) «Славутич» нещодавно виповнилося тридцять. Він із тієї молодої генерації підприємців, які не лише дбають про успішне процвітання своєї фірми, а й чимало роблять для розбудови держави: вкладають кошти в розвиток спорту, займаються благодійництвом, меценатством. За словами Богдана, бути лише самому щасливим у суспільстві — це все одно, що самому бути в морі. Треба ділитися, допомагати одне одному, вважає він, і Бог за це десятки раз віддячить.

А «Славутич» відомий в діловому світі перш за все тим, що є найбільшим недержавним постачальником нафти і нафтопродуктів для України.

— Пане Богдане, комерційно-консультаційний центр «Славутич» — це підприємство з англійськими інвестиціями, а основа вашої діяльності — постачання нафтопродуктів господарствам України. Чому саме цей вид підприємництва переважає і звідки берете нафту, бензин?

— Ми справді підприємство з інвестиціями англійської фірми «Ньюпорт Менеджмент», добре знаної серед ділової еліти Заходу. Для довідки скажу, що обсяг її інвестицій в Україну тільки в грошах становить близько 10 мільйонів доларів, не враховуючи інвестицій у вигляді товарів, обладнання. Наш статутний фонд — кілька десятків мільярдів карбованців.

Постачання нафтопродуктів в Україну — це пріоритетний напрямок нашої діяльності. Ми повністю задовольняємо бензином, дизпаливом Київську область, надсилаємо їх до деяких інших областей. Загалом, продаємо за місяць 100 тисяч тонн, а інколи й більше, світлих нафтопродуктів. А чому зайнялися цим? По-перше, це одне з вузьких місць нашої економіки, а по-друге, у розв'язанні ряду проблем у постачанні нафти нам допомагає «Ньюпорт Менеджмент».

— І все ж, звідки паливо? Можливо, всіма правдами й неправдами «видираєте», вибачте за таке слово, з державної квоти, а потім продаєте?

— Ні, жодних квот від держави! Самі шукаємо і продавця, і покупця, не замикаючись на одному джерелі постачання. Наше завдання — знайти дешеву сировину. Де? Це може бути й Росія, і країни басейну Середземного моря, і Балтії. Більше того, ми не лише доправляємо нафтопродукти, а й забезпечуємо обсягом замовлень українські нафтопереробні заводи. У результаті вони отримують не лише кошти, а й зберігають кадри.

Тобто для нас сьогодні головне, щоб держава створила умови для співпраці. Але, на жаль, нинішнє законодавство не тільки не стимулює, а навпаки, намагається загнати в глухий кут і прикрити нашу діяльність. Чому так? Адже тільки за останні 3—4 місяці ми поставили для сільських трудівників Київської області сотні тисяч тонн нафтопродуктів за найнижчими в Україні цінами. Фактично розв'язали проблему, яку, інакше, були б зобов'язані й мусили реалізовувати урядові органи. Мало того, держава отримує від нас ще у вигляді податків десятки мільярдів карбованців.

Але треба, щоб чинне законодавство сприло розвиткові підприємництва. Тоді ми збільшили б поставки нафтопродуктів у три—п'ять разів. А що це означає? По-перше, тільки у вигляді податку ми завтра відрахували б державі не десятки, а вже сотні мільярдів карбованців. По-друге, збільшення кількості нафти в Україні — це, відповідно, зменшення нестачі пального. По-третє, чим більше пального, тим ціна менше «кусається». І по-четверте, ми не єдина комерційна фірма, яка займається розв'язанням цих питань. Отже, давши законодавче «зелене світло», держава мала б змогу не лише наповнити нафтою порожні резервуари, а й отримати значні карбованцеві й валютні надходження.

— Ви вважаєте, що нинішнє законодавство не стимулює розвиток виробництва, підприємництва?

— Звичайно, ні. Дійшло до парадоксів. Сьогодні яку б ціну за нафтопродукти ми не правили, вона все одно стає для нас збитковою. Чому? Бо податки (в даному разі ПДВ) залежать не від реальних витрат, а від фіктивного курсу Національного банку України щодо долара США. А раз так, то який сенс працювати?

— Але мені відомо, що у ваших перспективних програмах відводиться чільне місце будівництву нафтобаз, то як це пов'язується з тим, що хочете припинити поставки нафти?

— Дійсно, такі плани є і ми їх вже реалізуємо. А як це пов'язується? Сподіваюся, що все ж до нашого законодавства буде внесено певні зміни.

— Тобто ви оптиміст?

— Без віри не можна жити.

— Річний обіг капіталу ККЦ «Славутич», за вашими словами, становить сотні мільярдів карбованців. Це лише нафтогроші, чи центр займається ще й іншим видом комерції?

— У нас добре налагоджено систему продажу товарів народного споживання. Мешканці України вже не раз могли скористатися з наших послуг. Кожного місяця привозимо з-за кордону черевиків, плащів, курток... на декілька мільйонів доларів. І без перебільшення, ціни у нас низькі.

— Ви досить серйозні кошти вкладаєте в розвиток спорту України...

— Я розумію, що нині держава не завжди знайде гроші, скажімо, для спорту чи для мистецтва. Але ж хтось має думати про духовне життя, про фізичне виховання молоді України. Ось тому ми й вирішили зробити свій внесок у розбудову держави, вклавши значні кошти в розвиток українського спорту. Періодично надаємо спонсорську допомогу й лікувальним закладам Києва. Спонсорували цього року заходи, присвячені Дню Перемоги в Мінському районі.

Благодійництво є однією із складових нашого стилю роботи. Щоправда, я хотів би підкреслити: в нас є правило, якого дотримуємося, — це благодійний внесок у конкретну справу, а не до «загального котла». Ми не допомагаємо всіляким фондам, які розтринькують гроші невідь куди, а робимо добро певній людині, вкладаємо кошти у визначену справу.

Микола НОВОСАД.

Європейська академія прийняла і киян

Лише через чотири десятки років після свого народження Європейська академія прийняла гостей з України. Заснована в Західному Берліні саме в розпал «холодної війни», вона протягом усього часу прагнула наводити мости між народами. Після падіння берлінської стіни впали і бар'єри, що відокремлювали держави колишнього СРСР від решти світу. Відкрилися нові можливості для обміну інформацією і досвідом.

Недавно перша група слухачів з України провела в Берліні тиждень, насичений цікавими зустрічами й взаємокорисними проектами. Серед членів делегації були люди різних професіональних інтересів, проте їх об'єднувала спільна мета — культура за умов ринкової економіки. Народний депутат України Лесь Танюк та директор Інституту стратегічних досліджень Сергій Пирожков, доктори наук Петро Толочко і Юрій Прилюк, директор Державного музею українського образотворчого мистецтва Михайло Романишин, письменник Євген Гуцало, доктор юридичних наук Олександр Копиленко та інші не лише отримували нову інформацію, а й поінформували співрозмовників про сьогоднішній день української культури, про проблеми, що з'явилися в посткомуністичному суспільстві. Цікаво, але нас об'єднувала близькість теми: адже входження культури колишньої НДР у нові економічні та соціальні умови породило кризу не лише окремих особистостей, а й цілих пластів культури. Уже просте перелічення тем, що зазнавали ретельного й прискіпливого дослідження гостей з України, може дати уявлення про серйозність проведеної нами роботи. На колишній кіностудії ДЕФА, чиї «ковбойські серіали» добре знайомі середньому і старшому поколінню наших глядачів, було показано план поступового переходу на нові рубежі найбільшої європейської кінофабрики. (Німці, як і ми, сьогодні зазнають тиску з боку високопрофесіональної і високорентабельної американської кінопродукції, і це надто хвилює наших співрозмовників).

У фірмі «Берлінер фестивале» було розкрито механізм функціонування найскладнішого, що коштує мільйони марок, дійства, що приваблює щороку тисячі й тисячі глядачів з багатьох країн світу. Торстен Масс, заступник інтенданта (директора) фестивалів, довів, що мистецтво не може жити лише за рахунок приватних капіталовкладень — підтримка державних структур конче потрібна. Розповідь Фреї Клір, письменниці й талановитого режисера з НДР, де вона перебувала в еліті діячів культури, що, проте, не завадило «Штазі» відрядити для стеження за нею 60(!) таємних агентів, а затим і ув'язнити, жваво нагадав нам про власні недавні часи. Зазначу, що пані Клір, нещодавній дисидент і противник існуючого в НДР ладу, сьогодні вважає: багато з того, що представляла культура цієї німецької держави, мало б зберегтися. Та ейфорія руйнування берлінської стіни, скидається, породила монстра, котрий руйнує усе підряд.

Цікаву тему для дослідження запропонував статс-секретар сенатського управління культури доктор Вінфрід Зюло: «Державна підтримка мистецтва і культури за умов економічної кризи». Що й казати: тема для нас животрепетна, хоча, скажемо прямо, становище німецької культури набагато стійкіше й надійніше навіть за умов економічних труднощів, на які наразилася ФРН після об'єднання. У колишньому гостьовому домі МЗС НДР, де з комфортом проводили час багато комуністичних лідерів з соціалістичної «співдружності», працюють курси МЗС ФРН «Трептов Парк». Генеральний консул Юрген Калькбреннер розповів про те, як триває перенавчання слухачів новим стосункам між країнами. До речі, консул висловив подив, що лише двоє посланців МЗС України стажувалися в Берліні, хоча німецька сторона бере на себе всі витрати. Між іншим, у цей час там слухали лекції представники «всього СРСР» — від Киргизстану до Вірменії, не кажучи вже про Росію...

Публіцист і політик Петер Бендер проаналізував ситуацію в колишній НДР через чотири роки після об'єднання. На жаль, процес виявився багато складніший і неоднозначніший. І в цьому у нас теж знайшлося немало спільного — від туги за минулим до стихійного масового невдоволення. Адже з 16 мільйонів громадян колишньої НДР половина або втратила, або змінила роботу, особливо у тяжкому стані опинилися діячі культури. Психологічна «перепідготовка» триватиме, вважає Петер Бендер, роки й роки, і тут потрібні будуть терпіння, співробітництво й допомога. Цікаво, що, за підрахунками спеціалістів, один західнонімецький робітник обходиться у стільки, у скільки обходяться 6 угорських, 10 польських і 30 колишніх радянських робітників...

Семінар був для всіх нас надзвичайно корисний і приємний завдяки невпинним турботам й терпінню його директора Беати Бендер, котра запропонувала гостям з України насичену й продуману програму.

Ігор ЗАСЄДА,
голова Київського відділення Спілки журналістів України.

Екран подій

Скрізь перший

Василь Палхотя з Глобиного Полтавської області одним із перших у районі взяв землю на обробіток і за результатами господарювання на ній також став одним із перших. Хазяйновитий фермер продав державі 106 тонн ячменю, 18 — гороху, 4 — гречки, ще має соняшник і цукор. Василь дбає не лише про себе. Узяв та й виділив півмільйона карбованців на спорудження в райцентрі нового хірургічного корпусу лікарні.

Давайте торгувати

• З метою налагодження прямих зв'язків на Херсонщині побувала делегація Республіки Комі на чолі з Головою Верховної Ради Спиридоновим. В обласній держадміністрації вони зустрілися з представником Президента в області Мельниковим, головою облради Кушнеренком, керівниками провідних управлінь області.

Представники Республіки Комі висловили готовність забезпечити потреби області в дефіцитних нафтопродуктах, газі, деревині й навіть вугіллі, на які багатий їхній край. Херсонська область могла б поставляти сільгосппродукцію, вироби харчової промисловості тощо. З багатьох питань взаємовигідної програми відбулися кваліфіковані консультації.

Ритм — робочий

Черкаський шовковий комбінат, який рік тому став орендним підприємством, в цей період скрутного економічного становища зумів зберегти своїх давніх партнерів. Він продовжує випускати високоякісні тканини з натурального та штучного волокна, попит на які є в самій Україні і в її ближчих сусідів, а також у США, Німеччині, Італії і багатьох інших країнах світу.

На комбінаті, де у повному складі залишився багатотисячний колектив, віднаходять можливості, щоб переоснастити парк, встановити продуктивнішу техніку, вдосконалити технологію, вчасно потурбуватися про виконання соціальних програм.

Полтавці і галушки ліплять, і...

У Москві триває чергова міжнародна виставка «Продмаш- 93». На ній побували і два представники виробничого об'єднання «Полтавамаш», які ставили за мету знайти нові ділові зв'язки для оновлення виробничих потужностей і нових споживачів для реалізації продукції.

Показ рекламного фільму справив враження на представників інофірм. Так, італійці висловили зацікавленість у співробітництві щодо окремого обладнання забійного цеху. Коли ж ознайомилися ще й з проспектами, висловили бажання зустрітися з керівництвом полтавського об'єднання. Австрійці теж виявили інтерес до продукції «Полтавамашу», зокрема до лінії для переробки м'яса. Одне слово, інофірми не приховують свого бажання співробітничати на засадах взаємовигоди. Але з умовою: дати гарантію ринку збуту.

За повідомленнями наших власних та позаштатних кореспондентів Г. ГРИНЯ, Р. МАКАРЕНКА, Л. ТИТАРЕНКО, В. СЕМЕНА.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА.

Колонка власкора

Виростимо енергоносії

З ініціативи торгового консула Республіки Польщі у Львові Анджея Цінзерлінга сьогодні тут відбувається науково-практична конференція «Власне біопальне з ріпаку для дизельних двигунів в українському сільському господарстві». Польські технології дають змогу отримати із трьох кілограмів зерна ріпаку кілограм пального, що за параметрами не поступається виробленому з нафти, ще й екологічно чистого. Окрім того, виробник матиме два кілограми цінного корму для худоби. А головне — можна значною мірою стати незалежними від ласки північного сусіда.

Мільярдери з дірками в кишенях

На Ходорівському цукрозаводі вже бракує тари й виробничих площ для зберігання ... мільярдів. Як повідомив директор заводу Б.Курінний, тут накопичено цукру на 70 мільярдів карбованців, підприємство має 14 мільярдів прибутку, а двадцять мільярдів — заборгованість селу. Торговельні організації не забирають продукцію, бо не мають грошей на передоплату, а права на самостійну реалізацію підприємству, як і іншим цукрозаводам України, де схожа ситуація, ніхто не дає.
Тим часом у магазинах Львова люди викуповують цукор у великих кількостях. Валюта ж! Правда, ціни на відміну від нормованого пайка комерційні — понад 8 тисяч за кілограм.

Камінь у підвалини незалежності

Фірма «Львівбуд» виборола право зводити унікальний хімічний комплекс-завод з виробництва поліетилену в Калуші на Івано-Франківщині. Цей проект — спільне дітище керівників органів влади та спеціалістів обох областей, він був підтриманий на урядовому рівні України і Німеччини. Його реалізовуватимуть Баварський об'єднаний банк, страхова компанія «Гермес» і фірма «Лінде». Закладено і освячено перший камінь у фундамент майбутнього комплексу, який академік Юхновський назвав одним із найважливіших проектів незалежної України. Передбачається, що через 18 місяців концерн «Хлорвініл» уже не продаватиме за кордон сировину, а випускатиме понад 50 видів готової продукції.

Майстер і муза

Патріархові української музичної культури композиторові й диригенту Миколі Колессі 6 грудня виповнюється 90 років. З нагоди ювілею сесія міської Ради ухвалила рішення про присвоєння йому звання почесного громадянина Львова. Вічно молода муза не полишає Майстра, отож 4 і 5 грудня відбудуться його концерти.

Замість Джуни

Відомий львівський зцілювач, магістр народної медицини Анатолій Туров став співробітником російського Міністерства зовнішніх зносин після того, як швидко й ефективно допоміг ряду високопоставлених чиновників позбутися тяжких недуг. Про знамениту «цековську» лікарню його пацієнти відгукнулися як про похоронне бюро. Отже, тепер зарахований до штату зцілювач зінколи виїжджатиме у відрядження до Москви.
— А як же наші пацієнти? — не втрималася я від докору.
— Та у тому міністерстві, як я пересвідчився, половина українців або ж напівукраїнців, — запевнив мене Туров.
Та й предки зцілювача, який родом з Черкас, були свого часу Турами, а не Туровими.

Міняю «Голос» на курку...

Газета «Високий Замок» повідомила, що один з жителів Яворівського району запропонував місцевим працівникам зв'язку бартер: курку — за передплату «Голосу України». Я зателефонувала в район і попрохала розшукати «новатора», та це не так просто. Принагідно пропоную невідомому прихильникові нашої газети свій бартер: передплату на «Голос України» — на добре відгодовану курку (бажано смажену). Звертайтеся за телефоном 35-51-20, навідуйтесь до корпункту...
Жарти жартами, а натуральний товарообмін — річ серйозна. Це підтверджує і газета «Львівська реклама», яка вмістила такі оголошення:«Міняю вгодовану свиню на меблеву стінку чи м'який куточок», «Свиню 190 кг. — на автомашину «Москвич». А що? Свинею сім'ю прогодуєш, а від авто за нинішніх часів — самі збитки.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

Справжній бізнес не знає кордонів

Страхова компанія «Саламандра» зробила ще один крок на шляху інтеграції України у світове співтовариство

Нещодавно в конференц-залі знаменитого нью-йоркського готелю «Уолдорф-Асторія» відбулася представницька прес-конференція, на якій було заявлено про створення українсько-американської страхової компанії «Стендерт рейнщуренс оф Норт Америка» (СРОНА). Це, по суті, перший спільний проект у страховому бізнесі між Україною і США. Засновниками і співвласниками СРОНА стали відомі на Середньому Заході Америки страхова корпорація «Стендерт менеджмент корпорейшн», страхова фірма «Юніверсал менеджмент ресорсіс», інвестиційно-банківська компанія «Юніверсал трансекшн, інкорпорейтед», а також одна з найбільших незалежних страхових компаній України — страхове акціонерне товариство «Саламандра». Голова правління САТ «Саламандра» Ігор Массалов ввійшов до складу ради директорів нової міжнародної компанії з перестрахування, обійнявши пост її виконавчого віце-президента.

Про цілі та завдання СРОНА з ним розмовляє наш кореспондент. До речі, як і торік, «Саламандра» знову безкоштовно страхує всіх наших передплатників від різних негараздів життя, про що буде офіційно оголошено у найближчих числах газети.

— Підписання установчих документів українсько-американської страхової компанії, — сказав Ігор Массалов на початку розмови, — успішний вінець нашої спільної майже піврічної роботи з американськими колегами. Мені приємно відзначити цей факт, оскільки мова йде не про те, яка, мовляв, хороша фірма «Саламандра», а про конкретну справу на шляху інтеграції України у світове економічне, фінансове співтовариство. Адже не секрет, що численні візити заокеанських бізнесменів на Україну, а наших — на американський континент майже завжди завершуються «нульовим варіантом». А тут — успіх. І це не може не радувати.

— І все ж, Ігоре Євгеновичу, чого більше у цьому проекті — економічного тверезого розрахунку чи популістської рекламної бравади?

— Ні того, ні того, хоча саме собою зрозуміло, що кожна фірма перш за все працює на економічний ефект і позитивний імідж. Однак думати нині лише про це бізнесмени не можуть, не мають морального права. Незавидне економічне, соціальне становище, в якому сьогодні опинився народ України, виникло не без вини українського уряду і прем'єрів, котрі його останнім часом очолювали. Втім, саме уряд не перетруджує себе зараз, хоч як нарадоксально, турботою про завтрашній день простих людей. Процеси інфляції вийшли з-під контролю, і майже ніхто ними сьогодні вже не керує.

Навіть ті верстви населення, які ще вчора вважалися за більш-менш забезпечені, сьогодні змушені задовольнятися лише необхідним.

Як же діяти в даній ситуації? Багато хто надіється, що все зміниться на краще з виборами нового парламенту. Однак подія ця відбудеться не так уже й скоро. І якщо її чекати сидячи і склавши руки — можна не дочекатися.

Враховуючи все це, ми вирішили створити міжнародну страхову компанію, шляхом залучення твердої валюти спробувати реанімувати український карбованець, що знецінюється з кожним днем дедалі більше.

— Відомо, що «Саламандра» та й багато інших фірм уже неодноразово заручалися підтримкою різних страхових компаній Західної Європи, проте вага карбованця від цього не збільшилася. Та й навряд чи в такий спосіб можна якось оздоровити фінансову систему України.

— Звичайно, що ні. Але зупинити хоч на якийсь час інфляційні процеси, зберегти заощадження громадян, змусити гроші працювати на людей — можливо.

Дійсно, багато страхових компаній України, серед них і «Саламандра», тісно співпрацюють зі страховими фірмами Німеччини, Англії, Франції тощо. Але не треба забувати, що страховий бізнес на території колишнього Союзу РСР не позбувся ще найпримітивніших форм. Тому до цього часу можна було говорити лише про зобов'язання з перестрахування між фірмами. І тільки останнім часом намічаються хоч і слабенькі, але все ж перспективні проекти створення спільних страхових компаній, залучення коштів наших громадян до «роботи» світового капіталу.

Суть нововведення в тому, що інфляційні карбованці, зібрані у громадян України, ми обмінюємо на долари США, а вже їх вкладаємо у цінні папери, перш за все папери державної скарбниці Сполучених Штатів Америки. Таким чином кошти наших клієнтів будуть не тільки надійно захищені від інфляції, а й приноситимуть вагомий прибуток їхнім власникам у вільно конвертованій валюті. Висловлюючись професійно, основною діяльністю СРОНА буде перестрахування так званих ануїтетів нового страхового продукту, який САТ «Саламандра» реалізовуватиме через свої численні філії в Україні і державах СНД як громадянам, так і юридичним особам. Цей вид страхування щорічного прибутку набув великого поширення в багатьох країнах Заходу і є дійовим засобом соціального захисту найширших верств населення. До нього, як правило, звертаються люди з не дуже високими доходами, аби мати істотну добавку до заробітної плати чи пенсії.

— Однак за благородною метою, як мені здається, криється небезпечна підводна течія, яка постійно вимиватиме кошти з економіки України до берегів Нового Світу.

— Звичайно, якщо дивитися на проблему однобічно і поверхово. В такому разі нас дійсно можна звинуватити в тому, що ми розхитали і так хитке економічне й фінансове становище України, вивозячи капітал за межі країни. Але як бути з відомою формулою Маркса, яку поки що ще ніхто не відміняв? Може, такий спосіб збереження заощаджень не найвдаліший для стабілізації валюти України, але й кращого ніхто ще не запропонував. Зрозуміло, що це питання потребує виваженого підходу до нього. Втім, незаперечне одне: гроші повинні робити гроші. Тільки в такому разі вони збагатять не лише їхніх власників, а й країну.

— На що ж конкретно можна розраховувати, ставши клієнтом СРОНА?

— Перш за все на те, що ваші гроші не знеціняться, а будуть негайно вкладені в так звані тримісячні облігації держскарбниці США. Експерти в галузі фінансів вважають ці цінні папери на сьогодні найнадійнішими, вкладати гроші в які все одно що в злитки золота.

Обов'язкові три проценти річних. Причому дивіденди зростатимуть залежно від строку, який ваші гроші у нас «працюватимуть», і можуть досягти 20 відсотків на рік.

В будь-який час вкладник зможе забрати свої кошти назад, причому в будь-якій країні світу і в будь-якій валюті. Одержати на день розрахунку всі додаткові виплати. Втім, всіх плюсів такого зберігання грошей не перелічити в невеликому інтерв'ю. Всім, хто зацікавиться нашими новими пропозиціями, важливо для початку запам'ятати те, що мінімальна величина вкладу — 20 доларів США чи їх еквівалент.

— Ігоре Євгеновичу, зараз побутує думка, що Заходові ми вже не потрібні, ні на яку допомогу, мовляв, розраховувати не варто...

— Дійсно, розраховувати завжди потрібно на себе, на власні сили. Але разом з тим не можу погодитися, що Захід сприймає нас лише як сировинний придаток. Ми вміємо не гірше від західних партнерів, як кажуть у них, робити свій бізнес. Досить сказати, що свою частку статутного капіталу ми ні в кого не просили, а заробили самі. А тому й ставлення до нас було адекватне — як до солідної фірми великої європейської держави.

Під час перебування у США мені довелося розмовляти з багатьма бізнесменами Америки. Всі вони усвідомлюють, що майбутнє їхнього бізнесу — на Сході. А для нас важливо зрозуміти, що так званий «чорний бізнес» не вдалося подолати ні одній державі світу. То чи не краще його легалізувати й уміло використовувати в державних інтересах і нам? За різними джерелами інформації, сьогодні на руках у населення України близько 5 мільярдів доларів. При розумній економічній і фінансовій політиці цей капітал міг би істотно поповнити витратні статті бюджету, захистити малоімущі верстви населення, сприяти економічному, духовному розвиткові нашої країни. Тож ми й вирішили у цьому напрямку працювати вже сьогодні, не чекаючи на нові вибори, не очікуючи, що молочні річки і кисільні береги з'являться самі собою на рідній землі.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Кандидати визначені

У Комітет по присудженню Іменної премії Акціонерного банку «INKO» надійшло 137 авторських робіт. Для подальшої участі у конкурсі Комітет відібрав 18 робіт.

У відповідності з положенням «Про іменну премію Акціонерного банку «INKO» публікується список авторських робіт, представлених на конкурс.

1. Андрушків Богдан Миколайович, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, Тернопіль	«Основи теорії і практики управління»
2. Борисенко Зоя Миколаївна, кандидат економічних наук, Київ	«Амортизаційна політика»
3. Дяченко Володимир Павлович, Київ	«Теоретичні основи програми переходу України до ринкових відносин з використанням розрахунків трудової ефективності»
4. Довбня Віталій Васильович, Київ	Пропозиції для розгляду кандидата на звання лауреата Іменної премії АБ «INKO»
5. Колісниченко Анатолій Михайлович, Харків	«Як подолати кризу»
6. Костик Володимир Іванович, Київ	«Закон демократизації соціально-економічного розвитку» «Вибір»
7. Кузнецов Микола Тихонович, Дніпропетровськ	«Новий погляд на устрій країни соціальної справедливості»
8. Кононенко Володимир Іванович, Чернігів	«Перехід держави від інфляції до конвертованості грошової одиниці»
9. Лановий Володимир Тимофійович, кандидат економічних наук, Київ	«Програма реформ і подолання економічної кризи на 1993 рік»
10. Миргород Олексій Михайлович, Харків	«Основні положення концепції оздоровлення економіки шляхом зниження цін виробництва»
11. Найда Анатолій Михайлович, Київ	«Передмова до політекономії»
12. Пинягіна Олена Лазарівна, Одеська область	«Чому зупинився прогрес, або Як ми опинилися в полоні математичних табличок»
13. Рябошлик Володимир Всеволодович, Харків	«Аналіз кредитно-грошової політики в Україні у регіональному і галузевому аспектах»
14. Рябученко Олег Юрійович, Харків	«Використання резервів виробничого потенціалу»
15. Сопронюк Василь Захарович, Волинська область	«Власність як засіб розвитку особи»
16. Фещенко Володимир Ілліч, Херсон	Пропозиції для розгляду кандидата на звання лауреата іменної премії АБ «INKO»
17. Філепенко Антон Сергійович, доктор економічних наук, професор, Київ	«Програма термінових антикризових заходів та ринкової трансформації економіки України (1993-94 р.р.)»
18. Шустов Олександр Миколайович, Крим	Пропозиції для розгляду кандидата на звання лауреата Іменної премії АБ «INKO»

Секретаріат Комітету по присудженню Іменної премії Акціонерного банку «INKO»

БОГИНЯ КОХАННЯ ВИХОДИТЬ НА СТЕЖКУ ВІЙНИ

Компанія симпатичних дівчаток зайняла купе. «У, красавиц!» — зацокав щелепами від захоплення кавказький гість, що проходив повз відчинені двері. За кілька хвилин повернувся з шампанським: «Від нашого купе вашому купе». Дівчатка скромно відмовлялися: «Студентки, не п'ємо». Гість образився: «Зачем обыжаешь, я çам студент». Аргумент переконав. «Студент» також їхав не в єдиному «примірнику», а з «однокурсниками». За годину студентська солідарність перемогла. «Наші» зібралися на «науково-практичну конференцію» також не з порожніми руками: не на Кавказі живемо, але свій коньяк маємо...

Ви зрозуміли, чим закінчився «обмін студентським досвідом»? Помиляєтеся. Після першої чарки кримського коньяку чорнооким хлопцям снився рідний Кавказ. Ініціатор зустрічі бився на грудях сержанта міліції: «Дарагой, даже кольцо сняли...», студенток «зняли» через кілька місяців. Не один «залік» на спритність склали вони на безкрайніх шляхах СНД. Милі були дівчатка. Красуні. Шкода, нинішня «академвідпустка» трохи вплине на «антураж»: тінь від грат псує колір шкіри.

У чернігівській жіночій колонії — «почесний» статус: тут відбувають покарання виключно рецидивістки. Вбивці, грабіжниці, фахівці всіх кримінальних «галузей». Жінка кинула виклик Творцеві. На стежці війни із законом не потрібна жіночність. У зоні тим більше.

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Миколи ТИЩЕНКА.

Категорії громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи / Пільги, гарантії, компенсації	I	II	III	IV	Примітка
В медичному обслуговуванні					
1. Безплатне придбання ліків за рецептами лікарів	встановлено	встановлено	встановлено	встановлено	
2. Зубопротезування	позачергове безплатно	позачергове безплатно	позачергове безплатно	першочергове, за 50 відсотків вартості	за винятком зубопротезування з коштовних металів та прирівняних за вартістю до них, що визначає Мінохорони здоров'я України
3. Першочергове обслуговування у лікувально- профілактичних закладах і аптеках	встановлено	встановлено	встановлено	встановлено	
4. Щорічне надання санаторно-курортних путівок	позачергове, безплатно, або надання грошової компенсації на їхне бажання середньої вартості путівки	першочергове, безплатно, або надання грошової компенсації на їхне бажання, середньої вартості путівки	пільгове або компенсація на їхне бажання 50 відсотків вартості путівки	пільгове або компенсація на їхне бажання 50 відсотків вартості путівки	надають для 1-ої категорії — органи соціального захисту населення, 2, 3, 4 — за основним місцем роботи
5. Користування при виході на пенсію та зміні місця роботи поліклініками, до яких вони були прикріплені під час роботи	встановлено	встановлено	встановлено	встановлено	
6. Щорічне медичне обслуговування, диспансеризація із залученням відповідних спеціалістів, лікування у спеціалізованих стаціонарах	встановлено	встановлено	встановлено	встановлено	
Оплата проїзду та забезпечення транспортними засобами					
7. Позачергове забезпечення автомобілем ЗАЗ-968	встановлено	не встановлено	не встановлено	не встановлено	за наявності відповідних умов для інвалідів I, II груп
8. Безплатне користування всіма видами міського та приміського транспорту (крім таксі) на території України	встановлено	встановлено лише для «ліквідаторів» *	не встановлено	не встановлено	
9. Проїзд один раз на рік до будь-якого пункту України і назад автомобільним, або повітряним, або залізничним, або водним транспортом	встановлено безплатно	встановлено за 50 відсотків вартості	не встановлено	не встановлено	I-ша категорія з правом на першочергове придбання квитків
Житлово-побутові пільги					
10. Забезпечення житлом	позачергове (в тім числі сім'ї загиблих або померлих громадян)	позачергове	на загальних підставах; для тих, хто проживає в комунальних квартирах взяття на квартирний облік незалежно від розміру житлової площі		
11. Оплата жилої площі та комунальних послуг	50 відсотків вартості	50 відсотків вартості	в загальному порядку	у загальному порядку	
12. Передача безплатно у приватну власність житлових приміщень та житлових будинків	встановлено	встановлено	встановлено громадянам, які були відселені, або самі переселилися, або відпрацювали в зоні не менше як три роки і займають їх у цій зоні	встановлено громадянам, які відпрацювали на території зони не менш як п'ять років і займають їх у цій зоні	вказана пільга може бути використана один раз
13. Надання земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва	встановлено	встановлено	встановлено	не встановлено	для тих, хто потребує поліпшення житлових умов і стоїть на квартобліку
14. Одержання безпроцентної позики на індивідуальне житлове будівництво	встановлено з погашенням 50 відсотків позики	встановлено з погашенням 25 відсотків позики	встановлено	встановлено	вказані пільги можуть бути використані лише один раз
15. Вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів	встановлено першочерговий	встановлено	встановлено	не встановлено	для тих, хто потреб поліпшення житлових умов
16. Встановлення і оплата телефона	позачергове 50 відсотків вартості встановлення	першочергове 50 відсотків вартості встановлення	не встановлено	не встановлено	
По праці					
17. Переважне право залишення на роботі в разі вивільнення працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці, в тому числі в разі ліквідації, реорганізації або перепрофілювання підприємства	встановлено	встановлено	встановлено для «ліквідаторів»	не встановлено	
18. Виплата допомоги за тимчасової непрацездатності в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати, незалежно від безперервності стажу роботи	встановлено	встановлено	встановлено	встановлено	
19. Одержання лікарняного листка на весь період лікування в санаторіях і спеціалізованих лікувальних закладах з урахуванням часу проїзду туди і назад	встановлено	не встановлено	не встановлено	не встановлено	
20. Використання чергової відпустки у зручний час, а також отримання додаткової відпустки зі збереженням заробітної плати строком 14 робочих днів на рік	встановлено	встановлено	не встановлено	не встановлено	
21. Вступ поза конкурсом до вищих навчальних закладів, професійних, навчально-виховних закладів, а також на курси для професійного навчання	встановлено з наданням гуртожитку, гарантованою виплатою стипендії, підвищеної на 100 відсотків	встановлено з наданням гуртожитку, гарантованою виплатою стипендії, підвищеної на 100 відсотків	встановлено за умови одержання позитивних оцінок для осіб, які мешкають на територіях радіоактивного забруднення та прожили на цих територіях не менше як два роки, направлені на навчання згідно з планом цільової підготовки або договорами з підприємствами	встановлено за умови одержання позитивних оцінок для осіб, які мешкають на територіях радіоактивного забруднення та прожили на цих територіях не менше як два роки, направлені на навчання згідно з планом цільової підготовки або договорами з підприємствами	вказані особи навчаються коштом держави
22. Відшкодування збитків внаслідок захворювання або каліцтва у зв'язку з виконанням робіт в ході ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і які призвели до стійкої втрати працездатності (без встановлення інвалідності)	встановлено	встановлено	не встановлено	не встановлено	визначається в порядку, передбаченому законодавством для випадк відшкодування таких збитків, завданих трудівникам і службовцям під час виконання ними своїх трудових обов'язків
Інші пільги					
23. Розмір неоподатковуваного доходу	10 неоподатковуваних мінімумів	10 неоподатковуваних мінімумів	5 неоподатковуваних мінімумів	5 неоподатковуваних мінімумів	
24. Звільнення від плати за землю	встановлено	встановлено	встановлено	встановлено	
25. Звільнення від сплати держмита й податку на власників транспортних засобів	встановлено	встановлено	встановлено особам, які постійно мешкають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення	встановлено особам, які постійно мешкають та постійно працюють або постійно мешкають у зоні радіоекологічного контролю не менш як 4 роки	для третьої категорії за умови, що вони за станом на 1 січня 1993 року прожили або пропрацювали в зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менш як 2 роки в зоні гарантованого добровільного відселення — не менш як 3 роки
26. Забезпечення продуктами харчування	встановлено і компенсація 50 відсотків вартості цих продуктів	встановлено і компенсація 25 відсотків вартості цих продуктів	встановлено для тих, хто мешкає на забруднених територіях	встановлено для мешканців забруднених територій	в межах фізіологічних норм, встановлених Міністерством охорони здоров'я України. 1-2 категорії з обов'язковим прикріпленням до магазинів
27. Першочергове обслуговування на підприємствах, в установах, організаціях зв'язку, технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів, служби побуту, торгівлі, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту	встановлено	встановлено	не встановлено	не встановлено	
28. Винагорода за вислугу років з розрахунку місячного службового окладу на кінець року	від 1 до 3 років — 0,8 службового окладу; від 3 до 5 — 1,0; від 5 до 10 — 1,2; від 10 до 15 — 1,5; від 15 і більше — 2,0; пенсіонерам — 2,0 місячної пенсії				в усіх випадках винагорода за вислугу років не може перевищувати 15 мінімальних заробітних плат
29. Надання безпроцентної позики для організації підприємницької діяльності, селянського (фермерського) господарства	встановлено	встановлено	пільгову позику, розмір пільгових процентних ставок встановлює Кабінет міністрів		вказана пільга може бути використана один раз
30. Позачергове обов'язкове забезпечення дітей місцями у дошкільних закладах незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості	встановлено	встановлено	не встановлено	не встановлено	
31. Позачергове влаштування до закладів соціального забезпечення, а також на обслуговування службами соціального забезпечення вдома, якщо хворий не має близьких родичів, які мешкають з ним	встановлено	встановлено	встановлено	не встановлено	у разі неможливості організації такого обслуговування заклади соціального забезпечення відшкодовують витрати, пов'язані з доглядом за хворим

Крім того, компенсації і пільги, передбачені пунктами 1, 2, 5, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 30, 31 цієї таблиці, поширюються на сім'ї померлих громадян, віднесених до категорії I і II, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою.

Компенсації та пільги, передбачені пунктами 1, 2, 5, 13, 17, 18, 30, 31 цієї таблиці, поширюються на сім'ї померлих «ліквідаторів», віднесених до категорії III, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою.

* «Ліквідатори» — громадяни, учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які безпосередньо брали участь у будь-яких роботах, пов'язаних з усуненням самої аварії, її наслідків у зоні відчуження у 1986—1987 роках незалежно від кількості робочих днів, у тому числі в евакуюванні людей і майна з цієї зони, а також тимчасово направлені або відряджені у зазначені строки для виконання робіт у зоні відчуження, включаючи військовослужбовців, працівники державних, громадських та інших підприємств, установ і організацій незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості, а також ті, хто пропрацював не менш як 14 календарних днів у 1986 році на діючих пунктах санітарної обробки населення і дезактивації техніки.

Підготував
Володимир СНІТКО.

КІЛЬКА років тому закарпатці, а за ними й громадяни тодішнього великого Союзу, буквально заполонили ринки Югославії, а відтак Польщі, Словаччини, Угорщини, де порівняно дешево можна було придбати найрізноманітніший крам. Нині ситуація змінилася: майже все те є на базарах області. Правда, ціни вже не кусаються, а просто хапають за горло жителів України. Але не сусідів, котрі тепер їдуть до нас масово і, враховуючи низький курс купона до їхніх валют, скуповують необхідне буквально за безцінь. Сьогодні ринки нашого краю справді нагадують базари популярних колись Суботиці, Ніредьгази, Кошіце, Кросно... Не лише розмаїттям товару — від сірників до пістолета. А й своїми неписаними законами.

Право

«СІЦІЛІЙСЬКІ» РОЗБОРИ В МУКАЧЕВОМУ

Ні для кого, скажімо, не секрет, що кожен ринок області має «опікунів»-рекетирів, які збирають відповідну данину з продавців-професіоналів. Так само нікого вже не дивує, що останнім часом найбільше товару на будь-який смак вивозять на базар цигани. Два цих клани зіткнулися днями у Мукачевому.

...Шуміло, вирувало весілля. Та ось ряди вже добряче потеплілих від спиртного запрошених спробувала «підживити» група незваних гостей. З числа циганської народності. Навперейми їм метнулося кілька коротко стрижених молодиків. Зав'язалася бійка. Одному з дружків нареченого перепало так, що потрапив у реанімацію.

Сам цей факт і не варто було б виносити на широкий загал. Де ж бо не трапляється подібного? Але в Мукачевому ця подія стала приводом для давно назрілого з'ясування стосунків між так званими в народі «мафіозі» та представниками циганської меншини, які розгорнули запеклу боротьбу за сфери впливу.

У неділю на речовому ринку, який чітко контролюють «круті», розпочався перший пошук потенційних кривдників. Марно. Тоді на чотирьох машинах навідалися до мікрорайону, де «отаборилися» цигани. Приклавши ножа до горла переляканому хлопчині, власники іномарок спробували одержати потрібну інформацію від нього. Та не поталанило. Дісталося і літній циганці, котра намагалась заступитися за бідолашного: їй зламали руку. Непрошеним гостям усе ж таки вдалося заштовхати в одну з машин старшого цигана і повезти його на «бесіду» в свою «резиденцію» — на речовий ринок. Подібним методом були «запрошені» на розмову й кілька двірників — теж мешканці табору. Про хід цих «діалогів» вони тепер воліють за краще не розповідати.

А мікрорайон уже вирував, як те весілля. Коли ж сюди почали надходити ультимативні вимоги типу «Видайте винуватих або спалимо табір дотла», настійні «пропозиції» сплатити відкупні по 50 доларів з кожної живої душі (циганів тут проживає близько двох тисяч), емоційні нащадки колишніх кочівників почали озброюватися — вилами і сокирами, арматурними прутами і палицями. На під'їзних дорогах цигани виставили пікети. Міліція просила їх розійтися по домівках. Але «пости» стояли до ранку.

Керівництво міського відділу внутрішніх справ вирішило примирити ворогуючі сторони і запросило на переговори осіб, котрі мають вплив у своїх таборах. Та поки ті шукали компроміси, кавалькада з 12 машин, в основному іномарок, прорвалася до мікрорайону.

— Виходьте, копчені, будемо вас трохи смажити, — почулося глузливе, і над головами циганів засвистіли кулі з мисливських рушниць, обрізів, пістолетів. Табірний натовп не злякався. І «наїжачившись» вже згадуваною «зброєю», посунув на нападників. З іншого боку вулиці відкрив попереджувальний вогонь посилений наряд міліції.

Молодики, напевне, не очікували такого перебігу подій і почали шукати шляхів для відступу. Дві машини чкурнули у двір ближнього ПМК-77, де їх одразу ж затримали. Чотирьом поталанило розвернутися і прослизнути повз інший міліцейський наряд. На решту шість чекала сумна доля: їх змусили взяти курс на пустир, де на лихо «крутих» раптом вщух перший автомобіль, перекривши дорогу іншим. Їх «екіпажі» вимушені були у спішному порядку кинути свої іномарки і, відстрілюючись, шукати порятунку на прилеглих дачах.

Всю свою лють розгніваний натовп зігнав на автомобілях: їх зім'яли в грудомахи заліза, більшість відремонтувати вже неможливо.

На той час до місця конфлікту прибув спецпідрозділ «Беркута», який став живою стіною між ворогуючими сторонами, попутно приборкуючи найбільш войовничих. Пристрасті поволі вщухали. Але остаточно заспокоїти зухвалим візитом «бритоголових» стривожений табір так і не вдалося. Коли ж хтось приніс бентежну звістку, що до мікрорайону нібито їдуть два бензовози, щоб здійснити погрозу «мафіозі», цигани почали споруджувати барикади, готувати пляшки з вогнезапальними сумішами. День і ніч табір провів просто неба. Правда, під недремним оком посилених патрулів міліції.

Облога далася взнаки і на життєдіяльності міста. Наступного дня не вийшли на роботу двірники — майже всі вони з цього мікрорайону. Щоб не спровокувати сутичок на інших вулицях, мерія вирішила підвозити до табору товари першої необхідності. В руках міліції на той час уже були 12 учасників конфлікту. На «великій раді» «крутих», що відбувалась на тому ж речовому ринку, було вирішено провести в центрі міста мітинг. Для моральної підтримки «побратимів» приїхали посланці з сусідніх Сваляви, Берегового. Мітингуючі зажадали від керівництва міста та правоохоронних органів відпустити затриманих, відправити назад в Ужгород «Беркут» тощо. У міській Раді відбулась оперативна нарада з участю «делегатів» від натовпу. Погодившись повернути в обласний центр спецпідрозділ, виконати деякі інші вимоги, «батьки» міста в оцінці інциденту все ж наголосили: винуваті. будуть відповідати перед законом, невинні підуть з миром. Насправді все мало інший вигляд: з 12 затриманих 9 одержали від 5 до 10 діб адміністративного покарання, а один —штраф в...тисячу купонів.

«Круті» святкували перемогу. Кажуть, що в популярному в певних колах ресторанному комплексі «Красна гірка» вишукані напої лилися річкою. Саме звідси на великій швидкості вилетів того дня на зустрічну смугу «БМВ», за кермом якого сидів один з авторитетів «крутих» на прізвисько «Банан». Військовий «Урал» зім'яв іномарку разом з водієм. (До речі, такого пишного похорону у Мукачевому ще не бачили: дорога до цвинтаря була встелена живими квітами, капоти численних іномарок були геть закладені коньяками і шампанським тощо.) По місту знову поповзли чутки: «Цигани найняли солдатів, аби ті поквиталися з мафією...»

Начальник міськвідділу внутрішніх справ Іван Мотиль знову запросив на переговори представників ворогуючих сторін. Після кількагодинної перепалки, взаємних претензій «делегації» все ж вирішили за краще погодитись на примирення. Цигани зняли пости лише після того, як лідери «крутих» особисто повідомили їх про припинення «війни». Тиждень напруженого протистояння минув.

Та чи надовго цей нетривкий спокій? І чи справді одержать по заслугах причетні до конфлікту? Незважаючи на кілька виданих прокурором міста санкцій на арешт, головні дійові особи «сіцілійського» розбору не затримані. Не знайдено і зброї, що тут стріляла. А це особливо бентежить. Власники понівечених іномарок почали в один голос заявляти, що їхні машини напередодні конфлікту хтось вкрав або позичив. А один із затриманих навіть стверджує, що він «затесався» в колону іномарок випадково. А не маючи змоги «вибратись» з неї, опинився в центрі погрому. В ході аналізу фактів виникає й ряд інших запитань.

Дуже хочеться вірити, що компетентні органи дадуть відповідь на них найближчим часом. Криміногенна ситуація в Мукачевому, як і в багатьох інших містах області, вже давно потребує оздоровлення. Бо нікому з нас не хочеться стати об'єктом «посиленої уваги» якогось з «таборів» чи випадковою жертвою їхніх «сіцілійських» з'ясувань.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Вернісаж новин

Пам'ятає Ольжича Буковина

Ім'я Олега Ольжича (Кандиби), визначного українського поета, вченого, громадського діяча, закатованого німецькими фашистами в концтаборі Заксенхаузен 7 червня 1944 року, тісно пов'язане й з буковинським краєм. Саме тут він проводив археологічні дослідження, в результаті яких з'явилася його фундаментальна праця «Шипинські старожитності» (Відень, 1938 р.), редагував часопис «Самостійна думка», що виходив у Чернівцях в 30-х роках, підтримував тісні зв'язки з українським патріотичним підпіллям, яке діяло в ті часи на Буковині.

Як відомо, 1994 рік проголошений ЮНЕСКО роком Олега Ольжича.

Для вшанування пам'яті вірного сина українського народу в Чернівцях створено оргкомітет на чолі з мером міста Віктором Павлюком. Оргкомітет подбає про те, щоб буковинці більше дізналися про життя і творчість цієї людини. В рамках святкування відбудуться літературно-мистецькі вечори, наукові конференції. Ім'я О.Ольжича носитиме одна з чернівецьких вулиць.

У Миколаєві й до митників добралися

Прокуратура цієї області розслідує кримінальну справу, порушену щодо службових осіб Миколаївської митниці, які, зловживаючи службовим становищем, звільняли громадян від сплати мита і отримували за це хабарі. Як повідомляє прес-група Генеральної прокуратури України, у справі заарештовано заступника начальника митниці, начальника відділу дізнання та старшого інспектора відділу боротьби з контрабандою. Державі повернуто близько ста мільйонів карбованців, в затриманих вилучено два автомобілі, які вони отримали як хабарі.

Гетьманський фонд

заснований в Чигирині, козацькій столиці сімнадцятого століття, — у зв'язку з підготовкою до відзначення у 1995 році 400-річчя від дня народження творця Української держави Богдана Хмельницького. Кошти, що надходять на рахунок фонду, використовуються на відродження пам'яток історії та культури. Зокрема, у Чигирині, на Замковій горі, де київські архітектори відкрили підмурівок фортеці гетьмана Дорошенка, заплановано відбудувати цей знаменитий бастіон козаччини. У Суботові, родовому гнізді гетьмана, буде відтворено козацький хутір і маєток Хмельницького, реставровано Іллінську церкву, в якій поховано великого Богдана.

На рахунок гетьманського фонду відродження 000700301 у Чигиринському відділенні АПБ «Україна», МФО 354303 вже надійшло майже 40 мільйонів карбованців.

За повідомленнями наших кореспондентів В. БАБУХА, А. БЕНЯ та Л. ТИТАРЕНКО.

ДАВАЙТЕ СТВОРИМО ПРОБЛЕМИ

... А тоді почнемо їх успішно розв'язувати

Не будемо оцінювати роль Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів України в бурхливому процесі розбудови. Припустимо, що вона колосальна. Але де розмістити інститут? Розв'язання оцієї проблеми державним мужам здалося простим. Розпорядженням Кабінету міністрів від 05.06.1993 року № 374 ректорові Київського університету імені Тараса Шевченка академіку В.Скопенку наказано передати новоствореному інституту гуртожиток, споруджуваний по вулиці Мельникова, 36/1, та укласти угоду про спільне користування навчальним корпусом за цією ж адресою.

Не хочу коментувати саме розпорядження, принаймні з етичних міркувань, вважаючи, що про уряд, який пішов у відставку, варто згадувати або добре, що, погодьтеся, важко, або ж узагалі не згадувати. З іншого боку, зважаючи на усталену вже традицію щоосені начебто міняти уряд, апелювати, власне, ні до кого. Новий Кабінет міністрів за розпорядження «того» Кабінету відповідальним себе не вважає, проте й скасувати його, здається, не збирається. Тож можемо привітати себе з черговим прикладом цілковитої безвідповідальності на тлі повсюдного безладдя.

А ректорові Київського університету відводилася роль пасивного втілення цього безвладдя в реальне життя. Приміщення колишньої ВПШ (вищої партійної школи) були надані університету з ініціативи Президента України, а відбираються за простим розпорядженням Кабінету міністрів, яке, власне, перекреслює його ж попередні рішення. Правда, миритися з цим ректор не збирається.

А тим часом ректорська пошта поповнюється листами від керівництва Інституту державного управління і самоврядування за підписом, скажімо, співдиректора інституту В.Свінціцького, в яких: «Просимо Вас, в черговий раз, виконати розпорядження Кабінету міністрів.., надати відповідні вказівки...» І таке інше. В цих листах багато інформації до роздумів. Скажімо, виявляється, що «затримка з передачею гуртожитку гальмує хід виконання будівельних робіт, призводить до зриву терміну вводу в дію об'єкта». Тож «ці та інші допущені прорахунки призвели до руйнування названого об'єкта, виходу з ладу окремих вузлів та конструкцій». І з метою «виправити становище» — конкретна пропозиція: «Терміново здійснити передачу на баланс гуртожитку та укласти договір про спільне користування приміщеннями», для чого «призначити комісію з відповідними повноваженнями». З боку інституту така комісія вже призначена на чолі з автором листа В.Свінціцьким. Отакої! Виявляється, університет сам створив собі проблеми, добровільно досі не віддавши гуртожиток і навчальний корпус, які йому належать. І саме тому, з'ясовується, практично заморожене будівництво того ж таки гуртожитку.

Пригадалася недавня боротьба Інституту соціології за приміщення, продане, і цілком, до речі, законно, керівництвом міста акціонерному товариству «Украгробізнес». Пікетами під Верховною Радою і Кабінетом міністрів та виступами в пресі соціологи таки відстояли будинок..., на сьогодні успішно проданий іншій комерційній структурі «за непотрібністю».

А можливо, саме це «нікому не потрібне» приміщення якраз згодилося б для розміщення Інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів України? Воно, звичайно, легше простим розпорядженням вчорашнього Кабінету міністрів відібрати й так нелегко надбане у зовсім некомерційного університету. А далі що? Чекати нових, цього разу вже студентських пікетів і маніфестацій? Завчасно погоджуюсь: пікетів поки що немає. Адже проблему спочатку потрібно створити...

Юрій НЕСТЕРЯК.

«Прошу, не говоріть про милосердя...»

Бо чи потрібне воно на один день?

3 грудня — Міжнародний день інвалідів

Оля Ляпкало стала інвалідом у дитинстві, після спортивної травми. Всі намагання лікарів поставити дівчину на ноги виявилися марними. Двадцять років вона пересувається з допомогою інвалідної коляски.

Горе не може не вплинути на характер людини. Однак замкнутися у ньому — означає приректи себе на довічну самотність. Оля вважає, що їй «пощастило» — у неї не сформувався комплекс інваліда. Вона лишилася майже такою, якою була до травми: доброзичливою, енергійною, товариською, закоханою у життя і людей. В неї багато друзів — її опора і підтримка. А іноді... Іноді вона витирає сльози подругам. Їм, здоровим, здалося, що вони найнещасніші люди на землі, бо їх не зрозумів коханий...

Нинішнього року Оля Ляпкало закінчила юридичний факультет столичного університету. Тільки близькі люди знають, які неймовірні труднощі здолала вона. Особливо цього року, коли «збожеволіли» ціни. Дізнавшись, що за добу проживання у скромному київському готелі потрібно платити 4 тисячі карбованців, вона звернулася по допомогу до обласного відділення Фонду соціального захисту інвалідів. Там не відмовили — виділили 40 тисяч карбованців. Досі віддає дівчина гроші, котрі довелося взяти в борг, щоб закінчити навчання.

Крім матеріальної скрути було і те, про що вона особливо не любить згадувати: хвилини очікування, довгі і, здавалося, нескінченні, під крутими сходами університету. Очікування, коли хтось із студентів, поспішаючи на лекції, все ж зверне увагу на дівчину в інвалідній колясці і допоможе перебратися до аудиторії...

За двадцять літ недуги Оля навчилася тримати себе в руках: під цікавими поглядами зівак і шепітливим співчуттям слабохарактерних. Навчилася переборювати те, що здоровим не під силу. Вона абсолютно серйозно стверджує, що здорові люди — знижені, вередливі і... непристосовані до життя. Найменше випробування долі вибиває їх з колії, сповнює розпачем і песимізмом. Зовсім інші інваліди, загартовані негараздами і... людською байдужістю. Однак є бар'єр, перед яким Оля безсила. Перепона, котру ненавидить вона з тих пір, як сіла в інвалідну коляску. Бар'єр той — східці, сходи: до школи, крамниці, театру, домівки... «Усе, усе, усе життя впирається у східці!..» — гарячково, мов заклинання, повторювала Оля, розповідаючи про справи й задуми добровільного об'єднання інвалідів «Ентузіаст», котре вона очолює. «Інваліди давно знають: вони нікому не потрібні. Ніхто, крім них самих, не організує їм спортивних змагань, новорічного вечора чи відвідання вистави. І вони справді можуть це самі зробити. З одною умовою — якщо здорові люди, бігаючи щодня сходами угору-вниз, хоч раз задумаються: а як здолає ці бар'єри інвалід? Щоб згадали про них тоді, коли проектують нові будинки, складають автобуси, обладнують ліфти. Тоді, до речі, здорові люди позбавлять самих себе багатьох клопотів, пов'язаних з інвалідами. У цивілізованому світі, де дбають про інвалідів на кожному кроці, врахували все це. Та й інвалід, котрий повністю себе обслуговує, дешевше обходиться державі...»

Торік ми нарешті дізналися, що існує Міжнародний день інвалідів. І, озирнувшись навкруг, помітили: вони, інваліди, є не лише на Заході, а й поруч із нами. Щоб не відстати від Європи, відповідальні службові особи вмить організували благодійні обіди, вечори, концерти. Звучало багато промов про милосердя, доброту, сердечність. Комерційні фірми дарували подарунки. Запросили (уперше в житті!) на такий вечір і Олю та її товаришів. Але ті до Палацу культури не з'явилися. Не тому, що не хотіли. Навпаки. А тому, що колясками у грудні далеко не поїдеш — холодно. А потім, знову, оті клятущі східці, нездоланні бар'єри. Нікому з організаторів-благодійників не спало на думку звезти інвалідів автобусом, «колясочників» перенести через східці...

Однак Оля не шкодує за тим вечором. У неї свої принципи. Їй не потрібне свято раз на рік. І гуманність за протоколом. Це принижує. Для неї свято — коли вона зможе себе реалізувати. Коли зможе щодня їздити куди хоче і скільки хоче: працювати в бібліотеці, відвідувати театри, друзів і знайомих. І, найголовніше, коли зможе працювати за фахом. Вона була студенткою-відмінницею, блискуче оволоділа юриспруденцією. А тепер безробітна. Юристи потрібні багатьом організаціям. Але не юристи-інваліди. Це вже Оля переконалася на власному гіркому досвіді. Навіть її «рідна» установа — обласне відділення соціального захисту інвалідів — взяло на посаду юриста здорову людину. А Олі доводиться ледь не щодня (звичайно, безплатно) консультувати інвалідів з різноманітних юридичних питань. Люди звертаються саме до неї, бо хто, як не вона, знає всі тонкощі законодавчих актів щодо інвалідів?

І знову на календарі 3 грудня — Міжнародний день інвалідів. Знову, як і торік, в одному з громадських закладів міста відбудеться урочистий вечір, концерт. Не знаю, чи потрапить на нього Оля Ляпкало, — вона не визнає свят «під дату». Не терпить сльозливих промов. «Дайте нам можливість їздити — і ми самі влаштуємо собі квітуче життя!» — це гасло «Ентузіаста» і її особисте. А ще: «Прошу, не говоріть про милосердя, а зробіть на східцях доріжки для інвалідних колясок! Хоч раз на тиждень пустіть автобусний спецрейс. Адже за законом інваліди мають право на безплатний проїзд, але ніколи ним не користуються — без підйомника не сісти до автобуса... Організуйте хоч один будинок відпочинку — інвалідам так потрібно «розрядитися», а їхнім рідним розслабитися від щоденного напруження і догляду за недужим... Хіба для цього багато треба? Тільки щире бажання допомогти...»

Від Олі я дізналася, що у нас в Україні є лиш один санаторій для «опорників» — людей, в яких хворі руки, ноги, — у Саках. Потрапити до нього практично неможливо. І жодного будинку відпочинку, спортивної, туристської, молодіжної бази! Між тим, говорила вона, тільки в середовищі собі подібних відчуває себе природно, просто, легко. Бо жодна найдобріша здорова людина не зрозуміє так, що на душі в інваліда, як його товариш по недузі.

А ще Олина мрія — познайомитися з молодіжними інвалідськими організаціями західних країн. Щоб її «Ентузіаст», в якому стільки «золотих рук», талановитих людей — художників, поетів, — словом, світлих голів, — міг зустрітися з ними і поспілкуватися. Адже хто, як не інваліди, особливо гостро відчувають потребу в отій «найбільшій розкоші», про яку сказав Екзюпері? Але те — завтра.

А сьогодні — День інвалідів. Чи знайдеться в Україні хоч один мер, який раптом зупиниться в задумі на сходах виконкому і розпорядиться: забетонувати їх частину для проїзду інвалідних колясок?..

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Фото Миколи **КОЗЛОВСЬКОГО.**

Освіта

Школа трудового виживання

Не чекаючи милостині від держави, яка й не спроможна сьогодні належно опікувати освітні заклади, школи Буринського району з ініціативи місцевої адміністрації взялися самотужки забезпечувати собі більш-менш пристойні умови існування. Крилата мудрість про те, що земля — то мати багатства, а труд — його батько, втілилася тут у цілком конкретній програмі дій. Сільським школам (а їх у районі 30) виділено майже 400 гектарів угідь, на яких учнівські виробничі бригади вирощують зернові, цукрові буряки, овочі, картоплю.

Врожаї — на рівні «дорослих» колективних господарств. Тож і в шкільних їдальнях доволі власних продуктів, дещо перепадає державі, частину продовольства, в тому числі й м'ясо за пільговими цінами, отримують і вчителі-пенсіонери. Щороку на шкільних фермах відгодовують близько 100 голів свиней. Причому, скажімо, на сьогодні собівартість свинини не перевищує однієї тисячі за кілограм. За прикладом Глинськівської десятирічки й інші школи заводять корів, розвивають кролівництво.

Справжніми господарями землі почуваються учні Першотравневої середньої та Слобідської неповної середньої шкіл та їхні наставники. Спільно обробляючи 50 гектарів ріллі, вони одержують кошти, достатні і на безплатні обіди, і на стипендії кращим учням, і на утримання та ремонт шкільних приміщень. Поки що не скрізь харчування в сільських школах безплатне, хоча таку мету в районі поставили. Та навіть перші результати (смачний і калорійний обід у їдальнях коштує небагато — 200-300 карбованців) промовляють самі за себе.

На останній нараді директорів шкіл у представника Президента в районі І. Ховрата знову йшлося про розвиток шкільних підсобних господарств. Інформація про «малу аграрну революцію» і перші здобутки сільських колег певно зачепили за живе нарешті і керівників міських шкіл. Принаймні Буринська школа № 2 також обрала курс на самозабезпечення, придбавши для початку кілька поросят і взявши в оренду 5 гектарів землі у приміської агрофірми «Степанівська».

Начальник управління освіти Сумської обласної держадміністрації В.Живодер прокоментував цю «шкільну політику» так:

— Згадаймо, трудове виховання школярів завжди було в основі теорії вітчизняної педагогіки. Інша річ, що здорове зерно ідеї часто-густо губилося в полові формалізму і показухи. Сьогодні саме життя змушує відмовитися від ігор у труд, розвивати різні види продуктивної суспільно корисної праці, формувати на цих підвалинах ще зі шкільної лави соціально активний тип особистості. Не скажу, що скрізь, як у Бурині, вагу і значення проблеми вже усвідомили, але психологічний перелом у ставленні до самодіяльної трудової творчості дитячих колективів очевидний. Маємо чимало прикладів цікавого досвіду, зокрема у Роменському, Шосткинському, Ямпільському та інших районах. Заохочуємо тут будь-яку ініціативу, і що важливо, знаходимо повне розуміння і практичне сприяння цим процесам з боку місцевих адміністрацій.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Кримінальний тиждень

За повідомленнями чергової частини МВС України, протягом минулого тижня працівники міліції розкрили 75 найбільш тяжких злочинів. Серед них — 17 вбивств, 5 випадків завдання тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 7 згвалтувань, 45 розбійних нападів та крадіжок державного майна у великих розмірах. Розкрито 403 крадіжки з квартир громадян. Розшукано й повернено власникам 102 автомашини. Викрито і знешкоджено 22 злочинні групи. У затриманих вилучено 5 пістолетів, 2 гвинтівки, обріз рушниці, пістолет-ракетницю, 15 гранат та понад 1,5 тисячі набоїв до різної зброї.

Виявлено 195 фактів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Порушено 125 кримінальних справ, у тому числі 7 — за збут. Припинено діяльність 12 злочинних груп наркодільків. Затримано 220 чоловік. Серед них — 148 без певного роду занять, 14 учнів середніх шкіл, ПТУ і студенти, 35 раніше судимі. Вилучено близько 300 кілограмів наркотичної сировини.

ТЕКЛА РІЧКА, НЕВЕЛИЧКА, АЛЕ «СОЛЯРКОВА»

Співробітники міліції Південно-Західного УВСТ завершили розслідування кримінальної справи з розкрадання у великих розмірах паливно-мастильних матеріалів службовими особами локомотивного депо «Конотоп» станції Ворожба Сумської області. Скориставшись з безконтрольності ділки викрали та перепродали з метою наживи різним організаціям, у тому числі і в Росії, 5,3 тонни бензину, 6,7 тонни дизельного пального та 60 тонн бітуму.

За рішенням суду члени злочинної групи Кобзінко і Сидоренко засуджені на тривалі строки позбавлення волі, а їхній співучасник Євтушенко — до виправних робіт. Сьогодні на контролі в МВС України — сотні кримінальних справ, порушених за фактами розкрадання паливно-мастильних матеріалів.

ОБЕРЕЖНО: У ВАГОНІ ОЗБРОЄНІ ПРОВІДНИКИ!

Такий напис можна зробити на вагонах поїзда «Москва — Софія». Саме тут співробітники міліції вилучили у двох провідників 2 гранати, а також затримали громадянина Д., у якого вилучено пістолет та 36 набоїв до нього.

КУРСАНТ МЕНІ ТОВАРИШ, ТА АВТОМАТ — ДОРОЖЧИЙ

За лічені години співробітники міліції Донецька розкрили викрадачів 10 автоматів Калашникова з кімнати чищення зброї Донецького вищого військово-педагогічного училища. Злочинцями виявилися двоє курсантів, які, скоюючи злочин, вимкнули енергопостачання та завдали ножових поранень трьом курсантам чергового наряду. Зброю вилучено.

З ВЕСІЛЛЯ — НА ПОХОРОН

У селі Рибнику Дрогобицького району Львівської області сталася трагедія: упав з урвища в річку Стрий автобус «КАВЗ», у якому їхали з весілля 25 чоловік. Загинуло 13 чоловік. Решту, серед яких троє дітей, госпіталізовано. Стан здоров'я потерпілих тяжкий.

КРИВАВА ДРАМА

сталася у селі Потік Козівського району Тернопільської області. Перебуваючи у нетверезому стані, мешканець цього села Кобрин пострілами з мисливської рушниці вбив п'ятьох чоловік і зник у лісі. Через добу наряди міліції заблокували вбивцю в одному з будинків у селі Богутині Золочівського району. Під час затримання Кобрин застрілився.

ЩО ЗГОРИТЬ, НЕ ЗОГНИЄ?

У Харкові на місці відстою згоріли три вагони електропоїзда Р-2-406. Причини пожежі з'ясовуються.

Станіслав КОЛДУНЕНКО,
начальник прес-центру МВС України.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

20 грудня 1993 року о 14.00 у приміщенні Центру «Український Дім» (колишнього Центрального музею Леніна): Київ, вул. Хрещатик, 2, відбудуться загальні збори акціонерів Страхового акціонерного товариства «ВІСПЕР».

Порядок денний зборів:

1. Затвердження розміру Статутного фонду САТ «ВІСПЕР».
2. Затвердження Статуту САТ «ВІСПЕР».
3. Обрання та затвердження контрольних органів.
4. Встановлення терміну сплати акцій.
5. Інші питання.

Підтвердженням статусу акціонера САТ «ВІСПЕР» є тимчасове свідоцтво Акціонера.

Київ-133, МПС, бульвар. Лесі Українки, 26, кім. 710; тел. 296-37-21, тел. факс (044) 295-87-85

Рада товариства САТ «ВІСПЕР».

От локальных до глобальных сетей

Серверы, лазерные рабочие станции, плоттеры, принтеры, сетевые решения

Компания MBS MALTE

HEWLETT PACKARD Authorized Dealer

Украина, г.Харьков, ул. Шатилова Дача, д.4, (рядом с магазином "Весна")

телефоны: (0572) **40-65-00**, **45-83-80**

факс: (0572) **45-83-30**

Банк «Україна» продовжує продаж акцій третього випуску.

Повна інформація про умови продажу надрукована в газеті «Голос України» від 16.07.93 р.

Продаж акцій здійснюють усі установи банку.

За довідками звертатися в обласні дирекції:

252025, Київ, пров.Рильський,8, тел.(044) 244-15-93, 228-97-54;
252034, Київ, вул.Володимирська, 46, тел.224-50-65, 225-51-06;
287100, Вінниця, просп.40 років Перемоги,27а, тел.(04322) 2-17-07;
320034, Дніпропетровськ, вул.Малиновського, 66, тел.(0562) 23-90-76;
340085, Донецьк, вул.Університетська,19, тел.(0622) 93-08-22;
262000, Житомир, вул.Войкова,7, тел.(0412) 20-02-42;
330071, Запоріжжя, вул. Дзержинського, 23, тел.(0612) 64-12-89;
284000, Івано-Франківськ, вул.Комарова,19, тел.(03422) 2-52-67;
316006, Кіровоград, вул.К.Маркса,33, тел.(0522) 24-23-30
348053, Луганськ, вул.Радянська,83, тел.(0642) 52-13-35
263001, Луцьк, вул.Червоного Хреста,10, тел.(03322) 2-81-08;
290002, Львів, вул.Коперника,4, тел.(0322) 72-86-61;
327001, Миколаїв, вул.Фалеївська,14, тел.(0512) 35-14-76;
270002, Одеса, вул.Леніна,8, тел.(0482) 22-93-70;
314600, Полтава, вул.Жовтнева,17, тел. (05322) 2-05-25;
266000, Рівне, вул.Яворницького, 34, тел.(03622) 5-62-58;
335000, Севастополь, вул.Павличенка,1, тел.(0692) 52-57-86;
333000, Сімферополь, вул.Рози Люксембург,17, тел.(0652) 25-31-50;
244008, Суми, вул.Кірова,21, тел.(05422) 2-01-43;
282001, Тернопіль, майдан Волі,8, тел.(03522) 5-46-38;
294017, Ужгород, вул.Митна,56, тел.(03122) 2-77-19;
310025, Харків, пл.Театральна,1, тел.(0572) 47-55-37;
325025, Херсон, вул.Комсомольська,21, тел.(05522) 2-38-96;
280000, Хмельницький, вул.Театральна,54, тел.(03822) 6-73-62;
257000, Черкаси, вул.К.Маркса,23, тел.(0472) 47-43-38;
274007, Чернівці, вул.Хотинська,5, тел.(03722) 2-91-31;
250038, Чернігів, просп.Жовтневої революції, 139, тел.(04622) 4-25-40.

☐ кредитование под депозит клиента	(0132) 325238
☐ наличная валюта за безналичную	325220
☐ кодирование счета	326075
☐ доставка наличной валюты клиенту	331541
☐ покупка-продажа валюты за карбованцы	601250
☐ ведение валютных операций по всему миру	325208
☐ представление финансовых интересов в Балтии	331970
☐ финансовые операции в России	321341

paRex BANK *Рига*

Телекс 161207 PAREX SU,
факс/авт. (0132) 215201
телетайп 161493 BNK

МЫ БЛИЖЕ ЧЕМ ШВЕЙЦАРИЯ!

ПАЛАДА

офіційний дилер фірми **«Одеса-чай»** і СП **«Мідас Одеса-чай Лтд»**

реалізує зі складу в Києві

ІНДІЙСЬКИЙ ТА АРГЕНТИНСЬКИЙ ЧАЙ

в широкому асортименті за цінами виробників в імпортній і вітчизняній упаковці.

Телефони: (044) 296-12-06, 295-34-59.

Фірма реалізує для автомобілів, причепів та напівпричепів тенти, каркаси та троси, що відповідають вимогам міжнародної митної конвенції.

Контактні телефони:
(03422) 2-48-89, 2-44-15, 3-74-88.
Після 10-ї години:
(03422) 6-59-32, 4-69-02, 4-17-26.

Пекарні

Продуктивністю 0,5 т/зміну для подового та формового хліба, булок та кондитерських виробів пропонує зі складу в Києві фірма «Технік».

Ціни нижче заводських!

Пропонуємо також комбікормовий завод, обладнання для виготовлення паркету зі складу у Києві та інше обладнання на замовлення.

252060 м.Київ-60, вул. Щусєва,36; тел/факс (044) 440-94-16.

ІНФОРМАЦІЯ

про випуск акцій Всеукраїнського Акціонерного банку (проспект емісії)

Характеристика емітента

Всеукраїнський Акціонерний банк (ВАбанк) зареєстрований Національним банком України 2 липня 1992 року, реєстраційний номер 120.

Адреса банку: 252054, м. Київ, вул. Павлівська, 4-8.

Метою банку є фінансове об'єднання зусиль українських підприємницьких структур у справі інтенсифікації виробництва і розвитку ринкових відносин, підтримка підприємств, що базуються на недержавних формах власності, поширення приватного бізнесу, включаючи фермерство, а також активна міжнародна банківська діяльність.

Предметом діяльності банку є кредитування суб'єктів господарської діяльності за рахунок власних і залучених коштів підприємств, організацій і населення та інших ресурсів, касове та розрахункове обслуговування, виконання валютних та інших банківських операцій, передбачених чинним законодавством. ВАбанк, створений малим приватним капіталом, не підтримувався коштами з державного бюджету чи з бюджетних фондів.

Сплачений повністю статутний фонд банку на момент оголошення емісії становить 2204 млн. крб. Прибуток за 9 місяців перевищує 2,7 млрд. крб.

ВАбанк є членом Асоціації комерційних банків України, акціонером Української фондової біржі, має дозвіл Національного банку України на проведення банківських операцій в іноземній валюті.

На момент прийняття рішення про емісію адміністративні та економічні санкції органами державного управління, судом і державним арбітражем на банк не накладались.

Вищим органом управління банку є загальні збори акціонерів. Спостережна рада банку здійснює контроль за діяльністю правління банку. Правління є виконавчим органом, який здійснює керівництво поточною діяльністю ВАбанку.

Голова правління — Марченко Леонід Сергійович, кандидат технічних наук, спеціаліст у галузі організації і управління. Стаж роботи у банківській системі 3 роки.

Головний бухгалтер — Пашинська Тетяна Володимирівна, економіст за фахом. Стаж роботи у банківській системі 10 років.

Дані про випуск акцій

Рішення про черговий (сьомий) випуск акцій ВАбанку прийняте загальними зборами акціонерів 19 листопада 1993 року.

Попередні шість емісій на загальну суму 2204 млн. крб. ВАбанк проводив у 1992—1993 рр. у вигляді випуску простих акцій на пред'явника номінальною вартістю 100000 крб. кожна у кількості 22040 шт. Відповідно до рішення загальних зборів 19 листопада 1994 р. акції ВАбанку на пред'явника обмінюються на прості іменні акції.

Загальна сума даної емісії становить 2000 млн. крб. і поділена на 20000 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 тисяч карбованців кожна.

Статутний фонд після завершення продажу акцій становитиме 4204 млн. крб.

Початок емісії 5 грудня 1993 р.

Закінчення емісії 20 лютого 1994 р.

Акціонери ВАбанку мають право:

— одержувати дивіденди, які виплачуються за результатами діяльності за рік;

— самостійно продавати, передавати, а також заповідати акції з обов'язковою реєстрацією у книзі реєстрації акцій банку в десятиденний термін;

— придбати акції банку наступних випусків за пільговими цінами.

Кожна акція ВАбанку дає право одного голосу на загальних зборах акціонерів.

Акції ВАбанку можуть придбати як юридичні, так і фізичні особи. Юридичні особи мають надати баланс з аудиторською довідкою про джерела формування коштів, що спрямовані на придбання акцій.

Акції ВАбанку розповсюджуються на території України.

Акції реалізуються за ціною, яка формується на підставі попиту і пропозиції. Планова курсова вартість акції від 100000 до 400000 крб.

Оплата акцій здійснюється національною валютою, іноземною валютою за курсом, що визначається угодою сторін (але не нижче курсу Національного банку України на дату укладання угоди), або шляхом надання іншого майна у власність банку. Незалежно від форми внесення коштів вартість акцій визначається у національній валюті, яка перебуває в обігу на території України. Придбання акцій здійснюється з попередньою оплатою їх повної вартості. Тел. для довідок: 219-16-35; 216-00-35.

ПОНЕДІЛОК

6 грудня

І ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 Дитячий оздоровчо-реабілітаційний центр у Кіровограді.
16.40 Док. фільм «Катерина».
17.00 Виступ учнів Харківської дитячої хореографічної школи.
17.30 День Збройних Сил України. «Два роки в строю». Теленарис; «Храни Україну». Музична передача.
18.30 Кубок володарів кубків з волейболу. Чоловіки. «Локомотив» (Київ) — «Спартак-Левскі» (Софія).
19.00 УТН.
19.10 Вітер зі Сходу. Фестиваль сучасної української музики.
20.15 Чарівний промінь.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Акценти.
21.55 Урочистий вечір, присвячений 125-річному ювілею «Просвіти». (Відеозапис з Національної опери України).
23.20 І святе, і грішне. Геннадій Татарченко.
23.50 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

18.00 Погода.
18.05 Гол.
18.35 Мініатюра.
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Слово до виборця.
21.15 Прем'єра худ. телесеріалу «Дрібниці життя». 26 серія.
21.45 Ми. Авторська програма В. Познера.
22.30 Прес-клуб (23.00 — Новини).

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 До Дня незалежності Фінляндії. Тематичний випуск.
18.50 Київська панорама.
19.10 Візитка. Катерина Вороненко.
19.15 «Музичний пузогрій».
19.30 CNN.
20.00 Візитка.
20.05 «Казки народів світу». Мультсеріал.
20.30 Вікна.
21.00 «Омана». Прем'єра.
21.30 Худ. фільм «Казанова». 1 серія.
22.30 СІТ-3.
22.40 Фортуна.
22.50 Телемагазин «КЛОТ».
23.00 Джемікс.
23.20 Офіс 220.
23.35 Про-відео.
0.00 СІТ-3.

СТУДІЯ ПЕРЕДАЧ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Відеоказка.
18.10 35 хвилин джазу.
18.45 1000+1 реклама.
18.50 Фільм-концерт «Юнона» і «Авось».
19.50 Фільми Л. Гайдая. Худ. фільми «Самогонники», «Пес Барбос і незвичайний крос».
20.55 1000+1 реклама.
21.00 Худ фільм «Танці з вовками».

ВІВТОРОК

7 грудня

І ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.15 Казки Асканії-Нова.
16.40 Новини високої моди.
17.05 Освітній канал для школярів. Фізика. Тепловi двигуни та екологія. Українська література. Андрій Малишко — поет-пісняр.
17.50 Шляхами фестивалю «Сіверський Донець».
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.30 Студія «1 грудня».
20.15 «О, неодмінно мені...». Художник В. Липовий.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Худ. телефільм «Випадкові пасажири».
22.50 На «Таврійських іграх». Заключний концерт.
23.55 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Слово до виборця.
21.15 Тема.
22.00 Прем'єра худ. фільму «Збожеволілий баран». (Франція).

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Багатосерійний худ. телефільм «Ніхто, крім тебе». 10 серія.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.25 Худ телефільм «Санта-Барбара». 252 серія.
20.15 Кримінальна хроніка тижня.
20.30 Візитка. Василь Климчук.
20.35 «Казки народів світу». Мультсеріал.
21.00 CNN.
21.30 Візитка.
21.35 Худ. фільм «Робінзоніада».
23.00 СІТ-3.
23.10 Контрасти.
23.30 Про-відео.
0.00 СІТ-3.

СТУДІЯ ПЕРЕДАЧ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Мультфільми.
18.20 Спорт-шанс.
18.40 Київкіно.
18.55 1000+1 реклама.
19.00 Фільми Л. Гайдая. Худ. фільм «Операція «И» та інші пригоди Шурика».
20.35 1000+1 реклама.
20.40 Худ. фільм «Кольори».
22.40 Співає Чед Еткінс.

СЕРЕДА

8 грудня

І ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 «Івасик-Телесик». Лялькова вистава.
17.05 Синтез.
17.25 «Сім'я».
18.00 «Тече вода з-під явора...».
18.30 За і проти.
19.00 УТН.
19.10 Депутатський канал.
19.40 Естрадний концерт
19.50 Живе слово. Відеорепортаж про роботу IV з'їзду Всеукраїнського товариства «Просвіта».
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Література класика на екрані. Худ. телефільм «Ніс».
23.40 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Слово до виборця.
21.20 Футбол. Ліга чемпіонів. «Спартак» (Москва) — «Галатасарай» (Туреччина).
23.20 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Багатосерійний худ. телефільм «Ніхто, крім тебе». 11 серія.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 253 серія.
20.15 Кубок України з тхеквандо.
20.45 «Фест Конкон». Музичний огляд.
21.20 Студія «Укртелефільм» представляє: «Вільний селянин». Колективізація. Передача 1.
22.00 М. Старицький «За двома зайцями». Вистава народного студентського театру «Резонанс» Кіровоградського педінституту ім. В. Винниченка.

СТУДІЯ ПЕРЕДАЧ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Відеоказка.
18.10 ПашТЕТ.
18.25 Програма «Пост».
18.50 1000+1 реклама.
18.55 Фільми Л. Гайдая. Худ. фільм «Кавказька полонянка».
20.20 Співає група «Дюран-Дюран».
21.30 1000+1 реклама.
21.35 Худ. фільм «Увесь цей джаз».

ЧЕТВЕР

9 грудня

І ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа. Фундаментальні досліди з фізики. На всі руки майстер. Ксилографія — гравюра на дереві.
16.55 Лиманські посиденьки. Етнографічна програма.
17.30 Телефільм «А где мне взять такую песню...».
17.50 Пам'яті Григора Тютюнника. Новели, спогади, есе.
18.40 Академія гітари.
19.00 УТН.
19.10 Тележурнал «Право».
20.10 Несподіваний дощ. 12 тур.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Худ. телефільм «Чужа дружина та чоловік під ліжком».
22.50 Молодіжна студія. «Гарт».
23.50 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Слово до виборця.
21.15 Лотто «Мільйон».
21.45 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 11 серія. (США).
22.40 Пісня-93. У перерві — 23.00 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Точка зору.
18.30 Українська лірична пісня.
18.45 Київська панорама.
19.05 Телефільм.
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 254 серія.
20.15 «Пошепки про «Крик». Вистава театру одного актора Михайла Мельника.
21.00 Студія «Укртелефільм» представляє: «Вільний селянин». Колективізація. Передача 2.
21.40 Вихід.
22.15 Погляд ззовні.
22.45 На «Таврійських іграх». Концерт гурту «ВВ».

СТУДІЯ ПЕРЕДАЧ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Мультфільми.
18.15 Маски-шоу.
18.50 Чом ти не прийшов?
19.10 1000+1 реклама.
19.15 Фільми Л. Гайдая. Худ. фільм «Діамантова рука».
20.50 1000+1 реклама.
20.55 Хічкок крупним планом. Худ. фільм «Ребекка».

П'ЯТНИЦЯ

10 грудня

І ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН
16.10 Для людей, для добробуту. Дніпропетровський комбайновий і конверсія.
16.40 Док. телефільм «Софіїн день».
17.05 Другий Міжнародний фестиваль українського фольклору «Берегиня».
17.45 «О, зупинись, мить». Теленарис.
18.20 Концерт ансамблю «Арсенезис».
18.45 Молодіжна студія. «Ділові відомості».
19.00 УТН.
19.10 Урядовий вісник.
19.40 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 12 серія.
20.25 Реклама.
20.30 «На ковзанці». Танцювальний етюд.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Літературно - мистецька студія «Основа». Роман Іваничук. «Сповідь».
22.30 Арт-майдан.
23.45 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

18.10 Погода.
18.15 Америка з М. Таратутою.
18.45 Година виборця.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Година виборця (продовження).
21.15 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 12 серія.
22.10 Поле чудес.
23.10 Новини.
23.35 Людина тижня.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

18.00 Студія «Укртелефільм» представляє: «Рок-н-рол на руїнах». Частина 3.
18.30 Муз. фільм «Тихо, їде запис».
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Ганна Безулик.
19.10 Телековчка.
19.30 CNN.
20.00 Телемагазин «КЛОТ».
20.10 Футбол як футбол.
21.10 Арт-і-шок.
21.30 Сьогодні на сьогодні.
21.40 Віннер-до.
21.50 Про-відео.
22.20 Віннер-після.
22.30 СІТ-3.
22.40 Класика світового кінематографа.
0.00 СІТ-3.

СТУДІЯ ПЕРЕДАЧ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.00 Відеоказка.
18.10 Фільм-концерт «Співає Френкі Валлі».
19.10 1000+1 реклама.
19.15 Фільми Л. Гайдая. Худ. фільм «Не може бути!».
20.45 Мультфільми для дорослих.
21.15 1000+1 реклама.
21.20 Худ. фільм «Віллі Ваттейт».
23.05 Відеомузика.

СУБОТА

11 грудня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Прем'єра док. телефільму «Там навчився я людей любити...». («Укртелефільм»).
9.00 У мандрах. Стежки Покуття.
9.55 Телетехнотека.
10.15 Доброго вам здоров'я. Алкоголізм. Нотатки з Міжнародної конференції.
10.45 В. Лепкий. Трилогія «Мазепа». Частина 3. «Батурин». Вистава Львівського драматичного театру ім. М. Заньковецької.
11.50 Рідна мова. Відповіді на листи.
12.05 Продовження вистави «Мазепа».
13.05 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
13.35 Розповідь про неспокій. М. Хвильовий.
14.20 Мультфільм «Чудові ліки».
14.30 Блага вість з Ріком Ренером.
15.00 УТН.
15.10 Вервиця.
15.40 Сонячні кларнети. Самодіяльні художні колективи Луганської області.
16.55 Наше коло.
17.35 Міжнародна християнська програма «Клуб 700».
18.05 Плеяда.
19.00 УТН.
19.10 Хроніка МВС.
19.25 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 18 серія.
20.10 Вікно в Америку.
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Авторський концерт поета-пісняра А. Демиденка.
0.10 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.25 Ранкова гімнастика.
6.35 Прес-експрес.
6.45 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Спорт-шанс.
8.00 «Марафон-15» представляє: «Поклик джунглів».
8.30 Док. фільм.
8.55 Теніс. Кубок Великого шолома.
10.25 Музичний кіоск.
10.55 Авіакосмічний салон.
11.10 «Смак».
11.25 Театр, котрий завжди в путі. Розповідає В. Вульф.
12.15 «Дванадцята ніч». Худ. фільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра худ. телефільму для дітей «Пеппі Довгапанчоха». 13 серія.
14.55 Гроші і політика.
15.25 Грай, гармонь.
16.10 Червоний квадрат.
16.50 Щасливий випадок.
17.50 Зустріч для вас. О. Солженіцин.
18.45 Прем'єра худ. телефільму «Торговці мрією». 3 серія. (США).
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Прем'єра худ. телефільму «Торговці мрією». 4 серія. (США).
21.35 Що? Де? Коли?
22.40 Теніс. Кубок Великого шолома.
23.10 Новини.
23.30 Погода.
23.35 Прем'єра худ. телефільму «Декалог Х». (Польща).

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Музична колекція.
8.00 Формула-730.
8.30 Непізнаний Всесвіт.
9.00 Студія «Рост».
9.30 Пілігрим.
10.15 Публіцистична програма «45».
11.00 «Музична історія». Худ. фільм.
12.20 Мульти-пульти.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Козирна дама.
13.50 Відеопоезія. Р. Бухараєв.
14.05 Аміка веритас.
15.05 Зірки Америки.
15.35 «Надія».
16.05 Футбол без кордонів.
17.00 Фільм-прем'єр.
17.15 Великі цирки світу.
18.15 Вустами маляти.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 «Жданики».
19.30 CNN.
20.00 Хіт-рік.
20.35 «Казки народів світу». Мультсеріал.
21.00 «Мегаполь» представляє.
21.15 Сьогодні на сьогодні.
21.25 Візитка.
21.30 Худ. фільм «Казанова». 2 серія.
22.30 СІТ-3.
22.40 Капітан-відео.
23.00 Вечірні розваги для дорослих по телефону.
23.30 Про-відео.
0.00 СІТ-3.

СТУДІЯ ПЕРЕДАЧ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.05 Мультфільм «Американська казка».
13.15 Було таке кіно. Худ. фільм «Ми із Кронштадта».
14.45 1000+1 реклама.
14.50 Худ. фільм «Легенди дикого Заходу».
18.20 Мультфільми.
18.40 Музична терапія «Плейоффс».
19.10 1000+1 реклама.
19.15 Фільми Л. Гайдая. Худ. фільм «За сірниками».
20.50 35 хвилин джазу.
21.25 Напередодні.
21.35 1000+1 реклама.
21.40 Худ. фільм «Боги, мабуть, з'їхали з глузду».

НЕДІЛЯ

12 грудня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.40 Листи з будинку «Слово». М. Хвильовий.
10.35 Канал «Д».
11.35 «Діабет. Життя день за днем». Фільм 4.
11.55 3 концертів IV Міжнародного фестивалю «Київ-музик-фест-93».
12.50 Мультфільм на замовлення.
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН
15.10 Село і люди
15.55 На варті.
16.55 Дитяча музична студія.
17.25 До 100-річчя від дня народження М. Хвильового. «Я». Відеофільм.
18.15 Свічадо.
19.00 УТН.
19.20 Реклама.
19.25 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 14 серія.
20.15 Спорткур'єр.
20.30 Мультфільм «Літаючий будинок». 49 серія.
21.00 УТН.
21.25 Новини високої моди.
22.00 Без протоколу. Аналітична програма.
22.30 Худ. фільм «Заповіт професора Доуеля».
23.55 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.00 Година сили духу.
8.00 Без паузи.
8.30 З ранку раненько.
9.00 Доки всі вдома.
9.30 «Спортлото».
9.45 Ранкова зірка.
10.35 Полігон.
11.05 Марафон-15.
11.45 Панорама.
12.25 Я — жінка.
13.00 Французька кухня для вас.
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.15 Телерадіокомпанія «Мир».
14.55 Прем'єра мультфільмів «Каспер і його друзі», «Справжні мисливці за привидами».
15.45 Телеоціія.
15.55 Футбол. Міжконтинентальний кубок. «Мілан» (Італія) — «Сан-Паулу» (Бразилія). У перерві — 16.45 «Конституція Росії. Зустріч нового політичного року».
17.45 Новини.
18.00 Вокзал мрії.
18.55 Конституція Росії. Зустріч нового політичного року».
19.10 Погода.
19.15 Худ. фільм «Чича».
21.00 Неділя. Інформаційно-публіцистична програма.
21.45 Спортивний уік-енд.
22.00 «Конституція Росії. Зустріч нового політичного року». У перерві — 23.00 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Док. фільм.
7.55 Програма «Ключ». «Царський тур». Частина 9.
8.25 Доброго ранку, Європа.
8.55 Студія «Рост».
9.25 Ляси.
9.55 Тільки факт. Прямі включення з Центру оперативної інформації.
10.00 Ати-бати
10.30 «Старики-розбійники». Худ. фільм.
12.00 Орган, баян і фантазія.
12.35 Тільки факт.
12.40 Шість соток.
13.00 Вісті.
13.20 «Не вирубати...».
13.35 О. Солженіцин. Я обіцяю ніколи не зрадити істині.
14.20 Мульти-пульти.
14.30 Тільки факт.
14.35 Кращі ігри НБА.
15.35 У світі тварин.
16.35 Тільки факт.
16.50 «Нові пригоди Вінні Пуха», «Чорний плащ». Мультфільми.
17.40 Студія «Укртелефільм» представляє: «Влаго».
18.10 Прем'єра фільму «Україна Євгена Товстухи».
18.45 Обличчям до столиці.
19.05 Візитка. Ганна Безлюдна.
19.10 Хочу ще.
19.30 CNN.
20.00 «Казки народів світу». Мультсеріал.
20.25 Чорним по білому.
20.30 Фільмоскоп.
21.00 Перехрестя.
21.30 Худ. фільм «Сеньйорита». 57 і 58 серії.
22.30 СІТ-3.
22.40 Сьогодні на сьогодні.
22.50 Містер Х.
23.20 Про-відео.
23.55 СІТ-3.

СТУДІЯ ПЕРЕДАЧ «ТЕТ-А-ТЕТ»

14.30 Мультфільм «Фантастичний острів».
15.45 1000+1 реклама.
15.50 На ваші прохання. Худ. фільм «Клеопатра».
19.10 Напередодні.
19.20 1000+1 реклама.
19.25 Фільми Л. Гайдая. Худ. фільм «Спортлото-82».
21.00 1000+1 реклама.
21.05 Худ. фільм «Боги, мабуть, з'їхали з глузду-2».
22.45 Програма «Пост».

ПОГОДА

3—4 грудня в Україні переважно без опадів, лише у західних і північно-західних областях подекуди слабкий і мокрий сніг.

Температура сьогодні вдень 2—8 градусів морозу, в Закарпатті і на півдні Криму — 1—6 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень опадів не передбачається. Вітер південно-східний, 5—10 метрів на секунду. Температура 2—7 градусів морозу.

Футбол бере відпустку

Завершилося перше коло чемпіонату країни. Друга половина турніру, як відомо, стартуватиме аж у перших числах березня. Звичайно, прихильники футболу встигнуть скучити за улюбленою грою. А поки ще свіжі в пам'яті події осінньої частини чемпіонату, поговоримо про хід змагань у вищій лізі.

Але спочатку нагадаємо турнірну ситуацію, яка склалась на проміжному фініші.

В	Н	П	М	О	
Динамо	12	5	0	33-13	29
Шахтар	10	5	2	32-16	25
Чорноморець	9	5	3	27-14	23
Верес	6	9	2	21-12	21
Дніпро	9	2	6	29-18	20
Карпати	7	5	5	17-15	19
Нива Тр	6	6	5	20-13	18
Таврія	6	5	6	24-17	17
Темп	5	7	5	16-15	17
Кривбас	6	5	6	13-13	17
Волинь	5	6	6	14-14	16
Нива Вц	5	6	6	16-20	16
Торпедо	5	6	6	14-23	16
Буковина	4	4	9	14-17	12
Зоря-МАЛС	5	1	11	12-25	11
Металіст	3	5	9	11-35	11
Кремінь	3	3	11	11-24	9
Металург	2	5	10	9-29	9

Ну, а тепер обіцяний коментар. І робить його головний тренер національної збірної **Олег БАЗИЛЕВИЧ:**

— Усім нам кортить, щоб уже сьогодні, а не завтра,ліпше зажилося, хочеться швидше побачити і покуштувати плоди незалежності. І в футболі нашому відбуваються зміни. Але не підніметься він на світові вершини миттю за велінням доброго чарівника. Потрібен час і велика робота.

Яким же видалося мені особисто перше коло чемпіонату? Звичайно, хотілося б, щоб якість гри була вищою. Лідерство і переможна хода київського «Динамо», зрозуміло, тішить серця його численних прихильників. Однак у цієї медалі є й інший бік. У динамівців немає гідного конкурента. А без гострої боротьби за лідерство не буде зростання якості українського футболу. На перший погляд, досить вдало грають «Шахтар» і «Чорноморець», але їм ще не до снаги тягатися з киянами. Хоча й ті, повторюю, не досягли того рівня гри, який дозволив би їм стабільно перемагати на європейській арені, конкурувати з іменитими клубами.

Потрапив у глибоке провалля «Металіст», який ще недавно перебував серед авторитетів. Мене розстроїло зниження ігрового тонусу «Дніпра», в складі якого числиться з півдесятка кандидатів до національної збірної.

Усе, про що згадувалося вище, — так званий пасив. А тепер про те, що тішить душу. Це помітний прогрес у грі «Вереса», тернопільської «Ниви», «Темпу», «Карпат», «Кривбасу», вінницької «Ниви». Саме виступи цих колективів створюють динаміку позитивних зрушень в українському футболі. До речі, він складається не тільки з вищої ліги. Приємно, що й у першій є команди, здатні досягти високих висот. Це черкаський «Дніпро», «Прикарпаття», «Евіс», «Поліграфтехніка».

Отже, маємо солідний потенціал і треба, щоб він якомога швидше почав давати результати. Недавнє турне до США збірної України показало, що талантів у нас є чимало. Але їх прогрес і зростання можливі тільки за умов жорстокої конкуренції в чемпіонаті. Що ж для цього треба? Як на мене, слід скоротити вищу лігу. Футбол на морозі мало кому до вподоби. Але річ не тільки в погоді, а й у силі учасників. Шість команд, які сьогодні замикають турнірну таблицю, пробачте, — хлопчики для биття, баласт. Через роздутість елітної ліги ми втратили підготовчий період влітку, граємо до холоднеч. Отже, тут і думати нічого, слід вжити рішучих заходів.

Говорю про все це насамперед як людина зацікавлена. Наступного року збірна нашої країни почне відбірковий турнір чемпіонату Європи. І сила збірної України прямо залежатиме від того, якою буде національна першість...

Ліга чемпіонів. Група В. «Мілан» (Італія) — «Порту» (Португалія). 3:0. Рудучою, 18 (1:0), Пануччі, 40 (2:0), Массара, 64 (3:0).

Хокей. Чемпіонат МХЛ. «Динамо» — «Сокіл» — 7:3.

Самбо

Знай наших!

Видатного успіху досягли самбісти України. На чемпіонаті світу, що відбувся в Омську, наші спортсмени здобули 36 медалей, 13 з них — золоті!

Таке досягнення головний тренер української збірної, він же «за сумісництвом» — віце-президент європейської спілки самбо, **Олександр Наухатько**, пояснює кількома причинами: тим, що вдалося зберегти тренерські кадри, що самбо знову стає дуже популярним серед молоді, нарешті, члени збірної України — великі патріоти рідної землі. Хоча серед них — представники різних національностей.

— Хто ж лідери?

— Назву лише чемпіонів: Мартиросян Ерванд (Луганськ), Злобін Сергій (Керч), Борисенко Ростислав (Київ), Грицишин Олег (Сімферополь), Климович Алла (Надвірна), Кримська Марія (Одеса), Беляєва Тетяна (Львів), Щербаков Роман (Кіровоград), Лепіхіна Світлана (Кривий Ріг), Кириченко Володимир (Харків), Старов Володимир (Горлівка), Антонова Юлія (Славутич). Це і дорослі, і юніори. Гріх не виділити серед них карпатську красунечку Аллу Климович, яка виборола «золото» на молодіжному чемпіонаті, а через добу правила бал уже на дорослому. А за чемпіонами — ще чимала група талановитих атлетів, яким до снаги великі перемоги.

— Олександре Корнійовичу, у світі і на континенті, якщо не помиляюся, є кілька самбістських федерацій, які влаштовують свої чемпіонати. Виходить, вакханалія якась, кожен собі князь, та й годі...

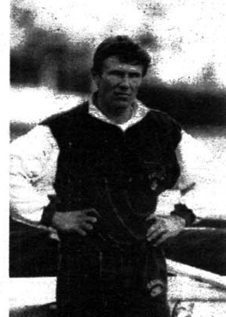
— Помиляєтесь, усе змінилося на краще. Майже в ті самі строки в російському місті Кстово відбувся міжнародний конгрес ФІАС-ФСС, і народилася єдина Федерація світового самбо. Розроблено статут, обрано керівництво. Президентом ФІАС представники 25 країн одностайно обрали пана Томоюкі Хоріамі (Японія).

— Поїздка до Омська, мабуть, коштувала немало?

— Так. А що взагалі сьогодні дешеве? Міністерство у справах молоді і спорту подужало сплатити за перебування на турнірі лише 22 самбістів. Ще 28 і 16 тренерів потрапили до Сибіру завдяки нашим постійним спонсорам: фірмам «Авіаекспрес», «Співдружність», МПО «Контракт». Особливо виділю банк «Інко» (голова правління Петро Мірошников). Зрозуміло, що важко було б обійтися без нашого головного координатора, президента федерації самбо країни Олександра Шукліна...

Протягом короткої історії незалежності України наші самбісти вигравали європейські і світові чемпіонати, виборювали Кубок світу. Успіхів їм і надалі!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Сергіїв день

Виповнюється 30 років видатному українському спортсменові, чемпіонові Олімпійських ігор і багаторазовому чемпіонові світу, «космічному» стрибунові з жердиною Сергієві Бубці. Фабрикою рекордів називають цього симпатичного донеччанина в усьому світі. А він знає своє: поступово піднімає планку на незбагненні висоти і прославляє свою молоду державу на аренах зарубіжжя.

Ми щиро вітаємо Сергія Бубку з днем народження, бажаємо йому міцного здоров'я і всіляких благ, сподіваючись, що він ще довго даруватиме нам свята перемог.

Фото Миколи БОЧКА.

Релігія

Освіта і Новий Заповіт

Не підлягає сумніву, що будь-яка система освіти покликана допомогти людині, з одного боку, зрозуміти минуле, а з іншого — застосувати досвід і здобути в теперішньому і майбутньому житті певні уроки.

Люди, які зневажливо, по-неуцьки ставляться до минулого, піддаються під подвійну небезпеку: вони не в змозі скористатися великим моральним і духовним скарбом досвіду минулих століть і разом з тим через відсутність знань, ерудиції повторюють помилки минулого.

Християнство є одним з могутніх духовних рухів, що надало визначеної форми світовій історії. Отже, не можна вважатися всебічно освіченим, якщо не маєш уявлення про те, що взагалі являє собою християнство. Єдиною надійною дорогою до набуття таких знань є навернення до джерела і документів, які існують з прадавніх часів, і на яких, власне, й грунтується християнство. Насамперед до Нового Заповіту. Старанне читання світської літератури про християнство не дасть бажаного результату.

Незаперечним фактом є й те, що дуже багато людей не відчувають нахилу до читання Святого Письма, бо їм роками втовкмачували в голови, що Біблія є ненадійним джерелом, а тому й не варто приділяти їй увагу.

Дехто думає, що оповідання Нового Заповіту про Ісуса — це історична легенда, яка виникла пізніше і не містить достовірних свідчень сучасників. Але це твердження неправильне, бо Йосиф Флавій, історик І століття, Тацит, римський історик (народився приблизно між 52—54 роками н. е.), пишуть, що Христа було страчено після вироку Понтія Пілата, римського прокуратора в часи володарювання імператора Тиберія (Аннали XV, 44). Самі Йосиф Флавій і Тацит не вірили в Ісуса. Отже, можна з впевненістю сприйняти їх як незалежних і неупереджених свідків того часу, які підтверджують факт, що Ісус Христос справді був історичною особою і що він насправді жив в І столітті в Палестині. Припустимо, хтось скаже, що в І столітті дійсно жила людина, яку звали Ісусом, але чи справді Його характер і Його вчення є такими, якими його подають Євангелісти у Новому Заповіті, чи не придумане все це послідовниками Христа. Ні! Це абсолютно неймовірно. Адже центральною вісткою Нового Заповіту є теза, що спасіння світу залежить від людини, яку було страчено на хресті як злочинця. Ми вже звиклися з цим твердженням протягом століть історії християнства, але Апостоли Ісуса Христа визнавали, що в тогочасному суспільстві, що складалося з римлян, греків і євреїв, коли люди почули цю вістку вперше, то сприйняли її як шокуючу і скандальну, як абсолютну безглуздість. Без сумніву, перші християни ніколи б не придумали такої історії самі і вони ніколи б не проповідували її світові, якби не було доведено, що воскресіння Христа відбулося насправді, що Христос, якого розіп'яли, справді був Сином Божим і Його смерть була необхідною для того, щоб людство мало прощення і шлях до спасіння.

Часто можна почути: чи можна довіряти Новому Заповіту, якщо сучасна медична наука доводить, що воскресіння з мертвих неможливе? Але наука такого доказу ніколи не мала. Є межі, за якими наука безсила. Закони природи, відкриті наукою, показують нам, як збудовано Всесвіт, як він підпорядкований законам природи. Ось тому вчені-матеріалісти можуть сказати нам, що за законами природи тіло Христа не могло воскреснути з мертвих. Але це, якщо не брати до уваги, що в цю подію втрутилася сила, сильніша за закони природи. Саме вона воскресила Христа з мертвих. Наука в жодному разі не може довести, що такої сили не існує. Вона також не може з впевненістю сказати, чи застосувала ця сила справді свою дію у визначений проміжок часу. Щоб з'ясувати, чи відбулася ця єдина у своєму роді подія насправді чи ні, ми повинні запитувати не науку, а історію. І особливо могутнє історичне свідоцтво воскресіння, яке передане в Новому Заповіті. Люди, які замислюються над цими проблемами, часто стикаються з труднощами. Вони звертають увагу на те, що копії Нового Заповіту в перші 15 століть його існування могли переписуватися тільки від руки. Це стало причиною, вважають вони, численних помилок в рукописах Нового Заповіту. Як же ми взагалі можемо бути переконані в тому, що наші сьогоднішні переклади достовірно передають те, про що писали автори Нового Заповіту? Зрозуміло, що це питання цікавить людей, які не мали можливості особисто вивчати наявні рукописи Нового Заповіту. Але для експертів-фахівців — це не проблема. Можу запевнити, що за багато років професіонального вивчення критики тексту Біблії, я дійшов висновку, який переконливо висловив пан Фрідерік Кеніон: «Проміжок часу між початковим упорядкуванням Нового Заповіту і найбільш ранніми наявними рукописами такий короткий, що не відіграє ніякої ролі, і тим самим знищує підстави всяких сумнівів, що Писання передані нам саме такими, якими вони були написані. Як і автентичність (тобто достовірність), так і цілісність книг Нового Заповіту можуть розглядатися як остаточно доведені».

Девід ГУДІНГ.

Довідка про автора: Доктор Девід Гудінг був науковим співробітником Кембріджського університету в Англії. Він був також професором старогрецької мови в Белфастському університеті та членом Королівської Ірландської Академії. Девід Гудінг — доктор філософії і автор багатьох книг.

***

Дорогі читачі, Ви можете безплатно отримати брошуру цього автора «Християнство: опіум чи істина?» (російською мовою), якщо надішлете листа з позначкою на конверті «Відділ преси» за адресою: 293780, Львівська область, м.Трускавець, вул.Роксолани, 10, християнська місія «Вістка миру».

ГОЛОС України
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУЩКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311230.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».